

ЗАКОН

О ВИСОКОМ ОБРАЗОВАЊУ

I. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Предмет закона

Члан 1.

Овим законом уређује се систем високог образовања, услови и начин обављања делатности високог образовања, финансирање, као и друга питања од значаја за обављање ове делатности.

Делатност високог образовања

Члан 2.

Делатност високог образовања од посебног је значаја за Републику Србију (у даљем тексту: Република) и део је међународног, а посебно европског, образовног, научног, односно уметничког простора.

Циљеви високог образовања

Члан 3.

Циљеви високог образовања јесу:

- 1) преношење научних, стручних и уметничких знања и вештина;
- 2) развој науке и унапређивање уметничког стваралаштва;
- 3) обезбеђивање научног, стручног и уметничког подмлатка;
- 4) пружање могућности појединцима да под једнаким условима стекну високо образовање и да се образују током читавог живота.

Принципи високог образовања

Члан 4.

Делатност високог образовања заснива се на следећим принципима:

- 1) академске слободе;
- 2) аутономија;
- 3) јединство наставе и научноистраживачког, односно уметничког рада;
- 4) отвореност према јавности и грађанима;

- 5) уважавање хуманистичких и демократских вредности европске и националне традиције;
- 6) поштовање људских права и грађанских слобода, укључујући забрану свих видова дискриминације;
- 7) усклађивање са европским системом високог образовања и унапређивање академске мобилности наставног особља и студената;
- 8) учешће студената у управљању, посебно у вези са питањима која су од значаја за квалитет наставе.

Академске слободе

Члан 5.

Академске слободе јесу:

- 1) слобода научноистраживачког рада и уметничког стваралаштва, укључујући слободу објављивања и јавног представљања научних резултата и уметничких достигнућа;
- 2) слобода избора метода интерпретације наставних садржаја;
- 3) слобода избора студијских програма.

Аутономија

Члан 6.

Аутономија универзитета и других самосталних високошколских установа подразумева:

- 1) право на утврђивање студијских програма;
- 2) право на утврђивање правила студирања и услова уписа студената;
- 3) право на уређење унутрашње организације;
- 4) право на доношење статута и избор органа управљања и других органа, у складу са овим законом;
- 5) право на избор наставника и сарадника;
- 6) право на издавање јавних исправа;
- 7) право на располагање финансијским средствима, у складу са законом;
- 8) право на коришћење имовине, у складу са законом;
- 9) право на одлучивање о прихватању пројеката и о међународној сарадњи.

Неповредивост академског простора

Члан 7.

Простор високошколске установе неповредив је и у њега не могу улазити припадници органа надлежног за унутрашње послове без дозволе надлежног органа те установе, осим у случају угрожавања опште сигурности, живота, телесног интегритета, здравља или имовине.

Право на високо образовање

Члан 8.

Право на високо образовање имају сва лица са претходно стеченим средњим образовањем, без обзира на расу, боју коже, пол, сексуалну оријентацију, етничко, национално или социјално порекло, језик, вероисповест, политичко или друго мишљење, статус стечен рођењем, постојање сензорног или моторног хендикепа или имовинско стање.

Изузетно, под условима одређеним статутом високошколске установе, право на високо образовање има и лице без стеченог средњег образовања које конкурише за упис на студијске програме из уметничких области.

Високошколска установа утврђује, у складу са законом, критеријуме на основу којих се обавља класификација и избор кандидата за упис (успех у претходном образовању, врста претходног образовања, посебна знања, вештине или способности и сл.).

II. ОБЕЗБЕЂИВАЊЕ КВАЛИТЕТА ВИСОКОГ ОБРАЗОВАЊА

Национални савет за високо образовање

Члан 9.

Национални савет за високо образовање (у даљем тексту: Национални савет) образује се ради обезбеђивања развоја и унапређења квалитета високог образовања.

Састав Националног савета

Члан 10.

Национални савет има 15 чланова, које бира Народна скупштина Републике Србије (у даљем тексту: Народна скупштина), и то:

- 1) десет чланова из реда редовних професора, врхунских научника, односно уметника са међународно признатим радовима или осведоченим доприносом националној култури, водећи рачуна о заступљености образовно-научних, односно образовно-уметничких поља, на предлог Конференције универзитета;

- 2) два члана из реда професора струковних студија, на предлог Конференције академија струковних студија;
- 3) три члана из реда истакнутих личности из области науке, културе, просвете, уметности, односно привреде, од којих два члана на предлог Владе Републике Србије (у даљем тексту: Влада), а једног члана на предлог надлежног органа Аутономне покрајине Војводине.

Конференција универзитета, односно Конференција академија струковних студија, објављује јавни позив за пријављивање кандидата за чланове Националног савета.

Рок за пријављивање кандидата за чланове Националног савета јесте 20 дана од дана објављивања јавног позива.

Листа пријављених кандидата ставља се на увид јавности у року од 10 дана од истека рока за пријављивање кандидата.

Примедбе и предлози у вези са пријављеним кандидатима могу се доставити у року од 30 дана од дана стављања листе кандидата на увид јавности.

Конференција универзитета, односно Конференција академија струковних студија, упућује коначан предлог од највише 15, односно највише три кандидата Народној скупштини у року од 30 дана по истеку рока за достављање примедба и предлога.

Влада упућује Народној скупштини предлог из става 1. тачка 3) овог члана, у року од 90 дана од дана објављивања јавних позива из става 2. овог члана.

Члан Националног савета не може бити лице изабрано, постављено или именовано на функцију у државном органу, органу територијалне аутономије или локалне самоуправе, у орган политичке странке или на дужност органа пословођења високошколске установе.

Мандат чланова Националног савета траје четири године. Исто лице може бити изабрано за члана Националног савета највише два пута.

Народна скупштина разрешава члана Националног савета пре истека мандата, и то:

- 1) на лични захтев;
- 2) ако не испуњава дужности члана Националног савета или својим поступцима повреди углед те дужности, а на предлог Конференције универзитета, Конференције академија струковних студија, Владе, односно надлежног органа Аутономне покрајине Војводине - за чланове чији избор предлаже;
- 3) уколико наступи услов из става 8. овог члана.

Национални савет бира председника из реда својих чланова.

Чланови Националног савета имају право на накнаду за рад у висини коју утврди Народна скупштина.

Надлежност Националног савета

Члан 11.

Национални савет:

- 1) прати развој високог образовања и његову усклађеност са европским и међународним стандардима;
- 2) предлаже министарству надлежном за послове високог образовања (у даљем тексту: Министарство) политику високог образовања;
- 3) даје мишљење о политици уписа на високошколске установе;
- 4) даје мишљење у поступку доношења прописа којима се уређују питања од значаја за делатност високог образовања;
- 5) предлаже Влади нормативе и стандарде рада високошколских установа, као и материјална средства за њихово остваривање, по прибављеном мишљењу Конференције универзитета и Конференције академија струковних студија;
- 6) утврђује научне, уметничке, односно стручне области у оквиру поља из члана 27. овог закона, на предлог Конференције универзитета и Конференције академија струковних студија;
- 7) утврђује стандарде за самовредновање и оцењивање квалитета високошколских установа;
- 8) утврђује стандарде и поступак за спољашњу проверу квалитета високошколских установа;
- 9) утврђује стандарде за издавање дозволе за рад;
- 10) утврђује стандарде и поступак за акредитацију високошколских установа;
- 11) утврђује стандарде и поступак за акредитацију студијских програма;
- 12) одлучује у другом степену по жалбама у поступку акредитације;
- 13) даје препоруке о ближим условима за избор у звања наставника;
- 14) утврђује листу стручних, академских и научних назива са назнаком звања одговарајућег степена студија из одговарајућих области и скраћенице стручних, академских и научних назива;
- 15) обавља и друге послове, у складу са законом.

Акти из тач. 6)-11) и тачке 14) овог члана објављују се у "Службеном гласнику Републике Србије".

Рад Националног савета

Члан 12.

Рад Националног савета је јаван.

Национални савет, за потребе свог рада, може да образује посебна радна тела.

Средства за рад Националног савета и његових радних тела обезбеђују се у буџету Републике.

Стручне, административно-техничке и информатичке послове за потребе Националног савета и његових радних тела обавља Министарство. Национални савет подноси Народној скупштини извештај о свом раду најмање једанпут годишње.

Национални савет доноси пословник о свом раду.

Комисија за акредитацију и проверу квалитета

Члан 13.

Ради обављања послова акредитације, провере квалитета високошколских установа и јединица у њиховом саставу и вредновања студијских програма, Национални савет образује посебно радно тело - Комисију за акредитацију и проверу квалитета (у даљем тексту: Комисија).

Комисија има 15 чланова, по три из сваког образовно - научног, односно образовно - уметничког поља, из различитих области, из члана 27. овог закона.

Чланове Комисије бира Национални савет из реда истакнутих редовних професора, научника, уметника и стручњака, на предлог Конференције универзитета.

У поступку утврђивања предлога из става 3. овог члана, Конференција универзитета објављује јавни позив за пријављивање кандидата за чланове Комисије.

Рок за пријављивање кандидата за чланове Комисије јесте 15 дана од дана објављивања јавног позива.

Листа пријављених кандидата ставља се на увид јавности у року од осам дана од истека рока за пријављивање кандидата.

Примедбе и предлози у вези са пријављеним кандидатима могу се доставити у року од 30 дана од дана стављања листе пријављених кандидата на увид јавности.

Након разматрања примедба и предлога из става 7. овог члана Конференција универзитета утврђује предлог од највише по пет кандидата из сваког образовно - научног, односно образовно - уметничког поља, из различитих области, и упућује га Националном савету у року од 15 дана од истека рока из става 7. овог члана, узимајући у обзир те примедбе и предлоге.

Национални савет бира чланове Комисије у року од 30 дана од дана пријема предлога из става 8. овог члана.

Члан Комисије не може бити лице изабрано, постављено или именовано на функцију у државном органу, органу територијалне аутономије или локалне самоуправе, у орган политичке странке или на дужност органа пословођења високошколске установе.

Мандат члана Комисије траје четири године. Исто лице може бити изабрано за члана Комисије највише два пута.

Национални савет разрешава члана Комисије пре истека мандата:

- 1) на лични захтев;
- 2) ако несавесно обавља послове у Комисији или својим поступцима повреди углед дужности коју обавља, а на образложени предлог Конференције универзитета;
- 3) уколико наступи услов из става 10. овог члана.

Комисија ради и одлучује на седницама, у складу са пословником који доноси.

Комисија бира председника из реда својих чланова.

Комисија најмање једанпут годишње подноси Националном савету извештај о свом раду, о чему Национални савет обавештава јавност.

Рад Комисије финансира се из остварених прихода од накнада за акредитацију са посебног подрачуна за ове намене. Висину накнаде за акредитацију утврђује Национални савет.

Чланови Комисије имају право на накнаду за рад у висини коју утврди Народна скупштина.

Надлежност и рад Комисије

Члан 14.

Комисија:

- 1) предлаже Националном савету стандарде за издавање дозволе за рад;
- 2) предлаже Националном савету стандарде и поступак за акредитацију високошколских установа;
- 3) предлаже Националном савету стандарде и поступак за акредитацију студијских програма;
- 4) предлаже Националном савету стандарде за самовредновање и оцењивање квалитета високошколских установа;
- 5) предлаже Националном савету стандарде и поступак за спољашњу проверу квалитета високошколских установа;

- 6) помаже и сарађује са високошколским установама и јединицама у њиховом саставу у обезбеђивању и унапређењу њиховог квалитета;
- 7) спроводи поступак акредитације установа и студијских програма у области високог образовања, одлучује о захтеву за акредитацију и издаје уверење о акредитацији на обрасцу чију садржину утврђује;
- 8) стара се о хармонизацији стандарда и процедура у области акредитације, у оквиру европског простора високог образовања;
- 9) даје мишљење у поступку издавања дозволе за рад;
- 10) обавља и друге послове у складу са актом о образовању Комисије.

За потребе спровођења поступака из става 1. тач. 7) и 9) овог члана, Комисија образује стручне тимове и именује њихове чланове (у даљем тексту: рецензенти), који разматрају појединачне захтеве за спровођење поступака, а чији рад се финансира из истих извора као и рад Комисије.

Комисија именује рецензенте на основу јавног позива, из реда међународно признатих домаћих и иностраних универзитетских наставника, научника, уметника или стручњака, а у случају да је реч о студијском програму специфично националног карактера - из реда признатих домаћих универзитетских наставника, научника, уметника или стручњака.

Рецензент Комисији доставља свој извештај у року од 60 дана од дана пријема захтева Комисије.

Комисија доставља Националном савету коначан извештај који је доступан јавности.

Комисија обезбеђује заштиту података о томе којем од рецензената је поднет захтев из става 4. овог члана.

Рецензенти имају право на накнаду за рад у складу са актом који доноси Национални савет.

У спровођењу поступака из става 1. тач. 7) и 9) овог члана Комисија може користити услуге међународних организација и асоцијација из области обезбеђивања квалитета високог образовања, у складу са актом који доноси Национални савет.

Обезбеђивање квалитета високошколске установе

Члан 15.

Самостална високошколска установа, односно високошколска јединица у њеном саставу, својим статутом, односно општим актом дефинише тела и поступке везане за праћење, обезбеђивање, унапређење и развој квалитета студијских програма, наставе и услова рада.

Провера испуњења обавеза самосталне високошколске установе и високошколске јединице у њеном саставу, у погледу квалитета, врши се у

складу са правилником који, на предлог Националног савета, доноси министар надлежан за послове високог образовања (у даљем тексту: министар).

У поступку провере квалитета разматра се и оцена студената о студијским програмима.

Комисија обавља проверу испуњавања обавеза самосталне високошколске установе и високошколске јединице у њеном саставу у вези са квалитетом према годишњем плану послова, по посебном налогу Националног савета, на захтев самосталне високошколске установе или министра.

Комисија доставља извештај о извршеној провери испуњавања обавеза самосталне високошколске установе и високошколске јединице у њеном саставу у вези са квалитетом Националном савету, министру и самосталној високошколској установи.

Самостална високошколска установа из става 5. овог члана може у року од 15 дана од дана достављања извештаја о извршеној провери доставити Националном савету примедбе на извештај.

Национални савет утврђује оцену испуњености обавеза самосталне високошколске установе и високошколске јединице у њеном саставу у вези са квалитетом, на основу извештаја Комисије, и доставља је самосталној високошколској установи и министру.

Резултати провере испуњености обавезе самосталне високошколске установе у вези са квалитетом објављују се, у складу са актом Националног савета.

Акредитација

Члан 16.

Акредитацијом се утврђује да високошколска установа и студијски програми испуњавају стандарде из члана 11. тач. 10) и 11) овог закона и да високошколска установа има право на издавање јавних исправа у складу са овим законом.

У поступку акредитације високошколске установе утврђује се да ли установа испуњава и одговарајуће услове из чл. 33 - 37. овог закона.

У поступку акредитације магистарског, односно докторског студијског програма утврђује се и да ли су испуњени услови за обављање научноистраживачког, односно уметничког рада, у складу са законом.

Поступак акредитације спроводи се у интервалима од најдуже пет година, а на захтев оснивача, односно високошколске установе.

У поступку акредитације Комисија:

- 1) издаје уверење о акредитацији високошколске установе, односно студијског програма;
- 2) упућује високошколској установи акт упозорења, којим се указује на недостатке у погледу испуњености услова,

квалитета рада високошколске установе, односно студијског програма, и оставља рок за отклањање наведених недостатака, с тим што по истеку тог рока одлучује о захтеву;

3) доноси решење којим се одбија захтев за акредитацију.

У поступку одлучивања о акредитацији Комисија узима у обзир резултате вредновања квалитета из члана 15. и резултате самовредновања из члана 17. овог закона.

Ако Комисија донесе решење којим се одбија захтев за акредитацију, оснивач, односно високошколска установа, може у року од 30 дана од дана пријема решења уложити жалбу Националном савету.

Против решења Националног савета по жалби из става 7. овог члана не може се водити управни спор.

Оснивач, односно високошколска установа из става 7. овог члана, има право да понови захтев за акредитацију по истеку рока од годину дана од дана доношења решења којим се одбија захтев за акредитацију.

Самовредновање

Члан 17.

Високошколска установа спроводи поступак самовредновања и оцењивања квалитета својих студијских програма, наставе и услова рада.

Самовредновање се спроводи на начин и по поступку прописаним општим актом високошколске установе.

Самовредновање се спроводи у интервалима од највише три године.

У поступку самовредновања разматра се и оцена студената.

На захтев Комисије, високошколска установа доставља информацију о поступку и резултатима самовредновања, као и друге податке од значаја за оцену квалитета.

Конференција универзитета

Члан 18.

Ради координирања рада, утврђивања заједничке политике, остваривања заједничких интереса и обављања послова утврђених законом, оснива се Конференција универзитета.

Чланови Конференције универзитета су сви акредитовани универзитети.

Организација и рад Конференције уређују се статутом Конференције.

Универзитет у Конференцији универзитета представља ректор.

Универзитет из става 2. овог члана има право да на сваких 1.000 наставника и сарадника делегира још по једног представника у Конференцију универзитета.

Надлежност Конференције универзитета

Члан 19 .

Конференција универзитета:

- 1) разматра питања од заједничког интереса за унапређивање наставно-научне, односно наставно-уметничке делатности на универзитету;
- 2) усаглашава ставове и координира активности универзитета, посебно у области уписне политике;
- 3) даје мишљење о стандардима за оцену квалитета образовног, научноистраживачког, уметничког и стручног рада;
- 4) предлаже листу стручних, академских и научних назива из одговарајућих области и скраћеница тих назива;
- 5) предлаже мере ради унапређивања материјалног положаја универзитета и стандарда студената;
- 6) разматра и друга питања од заједничког интереса за универзитете, у складу са овим законом.

Конференција академија струковних студија

Члан 20 .

Ради координирања рада, утврђивања заједничке политике, остваривања заједничких интереса и обављања послова утврђених законом, оснива се Конференција академија струковних студија.

Конференцију академија струковних студија чине акредитоване академије струковних студија и високе школе струковних студија.

Организација и рад Конференције уређује се статутом Конференције.

Академију струковних студија и високу школу струковних студија у Конференцији академија струковних студија представља председник, односно директор.

Надлежност Конференције академија струковних студија

Члан 21 .

Конференција академија струковних студија:

- 1) разматра питања од заједничког интереса за унапређивање наставно-стручне, односно наставно-уметничке делатности на струковним студијама;

- 2) усаглашава ставове и координира активности академија струковних студија и високих школа струковних студија, посебно у области уписне политике;
- 3) даје мишљење о стандардима за оцену квалитета образовног, истраживачког, уметничког и стручног рада;
- 4) предлаже листу стручних назива из одговарајућих области и скраћеница тих назива;
- 5) предлаже мере ради унапређивања материјалног положаја академија струковних студија, високих школа струковних студија и стандарда студената;
- 6) разматра и друга питања од заједничког интереса за академије струковних студија и високе школе струковних студија, у складу са овим законом.

Студентске конференције

Члан 22.

Ради остваривања заједничких интереса студената као партнера у процесу високог образовања оснивају се Студентска конференција универзитета и Студентска конференција академија струковних студија.

Студентску конференцију универзитета чине представници студентских парламената универзитета.

Студентску конференцију академија струковних студија чине представници студентских парламената академија струковних студија.

Организација и рад конференција из става 1. овог члана уређују се статутом конференције.

Два представника које одреде студентске конференције могу учествовати, без права одлучивања, у раду Националног савета у питањима из члана 11. тач. 7), 8) , 10) и 11) овог закона.

Студентске конференције имају право да дају мишљење о питањима из члана 11. тачка 6) овог закона.

Министарство

Члан 23.

Министарство:

- 1) предлаже Влади политику високог образовања;
- 2) планира политику уписа студената на студије које остварују високошколске установе чији је оснивач Република, на предлог Националног савета;
- 3) прати развој високог образовања;
- 4) издаје дозволу за рад високошколских установа;
- 5) утврђује садржај дипломе и додатка дипломи;

- 6) расподељује финансијска средства из буџета Републике намењена високошколским установама и контролише њихово коришћење;
- 7) врши управни надзор;
- 8) стара се о укључивању високошколских установа у процес признавања високошколских квалификација у Европи;
- 9) обавља и друге послове, у складу са законом.

III. СТУДИЈЕ И СТУДИЈСКИ ПРОГРАМИ

Студијски програм

Члан 24.

Студијски програм је скуп обавезних и изборних студијских подручја, односно предмета, са оквирним садржајем, чијим се савладавањем обезбеђују неопходна знања и вештине за стицање дипломе одговарајућег нивоа и врсте студија.

Врсте и нивои студија

Члан 25.

Делатност високог образовања остварује се кроз академске и струковне студије на основу одобрених, односно акредитованих студијских програма за стицање високог образовања.

На академским студијама изводи се академски студијски програм, који оспособљава студенте за развој и примену научних, стручних и уметничких достигнућа.

На струковним студијама изводи се струковни студијски програм, који оспособљава студенте за примену знања и вештина потребних за укључивање у радни процес.

Студије првог степена су:

- 1) основне академске студије;
- 2) основне струковне студије .

Студије другог степена су:

- 1) специјалистичке струковне студије;
- 2) специјалистичке академске студије;
- 3) магистарске академске студије.

Студије трећег степена су докторске академске студије.

Студијски програм за стицање заједничке дипломе

Члан 26.

Студијски програм за стицање заједничке дипломе јесте студијски програм који организују и изводе више високошколских установа које имају дозволу за рад за одговарајући студијски програм.

Студијски програм из става 1. овог члана може да се изводи када га усвоје надлежни органи високошколских установа које га организују.

Образовно - научна и образовно-уметничка поља

Члан 27.

Студијски програми се остварују у оквиру једног или више следећих образовно-научних, односно образовно – уметничких поља:

- 1) Природно-математичке науке;
- 2) Друштвено-хуманистичке науке;
- 3) Медицинске науке;
- 4) Техничко-технолошке науке;
- 5) Уметност.

Одговарајуће научне, уметничке и стручне области у оквиру поља из става 1. овог члана утврђује Национални савет, на предлог Конференције универзитета и Конференције академија струковних студија.

Садржај студијског програма

Члан 28.

Студијским програмом утврђују се:

- 1) назив и циљеви студијског програма;
- 2) врста студија и исход процеса учења;
- 3) стручни, академски, односно научни назив;
- 4) услови за упис на студијски програм;
- 5) листа обавезних и изборних студијских подручја, односно предмета, са оквирним садржајем;
- 6) начин извођења студија и потребно време за извођење појединих облика студија;
- 7) бодовна вредност сваког предмета исказана у складу са Европским системом преноса бодова (у даљем тексту: ЕСПБ бодови);
- 8) бодовна вредност завршног рада на основним, специјалистичким и магистарским студијама, односно докторске дисертације, исказана у ЕСПБ бодовима;
- 9) предуслови за упис појединих предмета или групе предмета;

- 10) начин избора предмета из других студијских програма;
- 11) услови за прелазак са других студијских програма у оквиру истих или сродних области студија;
- 12) друга питања од значаја за извођење студијског програма.

Обим студија

Члан 29.

Сваки предмет из студијског програма исказује се бројем ЕСПБ бодова, а обим студија изражава се збиром ЕСПБ бодова.

Збир од 60 ЕСПБ бодова одговара просечном укупном ангажовању студента у обиму 40-часовне радне недеље током једне школске године.

Укупно ангажовање студента састоји се од активне наставе (предавања, вежбе, практикуми, семинари и др.), самосталног рада, колоквијума, испита, израде завршних радова и других видова ангажовања.

Укупан број часова активне наставе не може бити мањи од 600 часова у току школске године.

Основне академске студије имају од 180 до 240 ЕСПБ бодова.

Основне струковне студије имају 180 ЕСПБ бодова.

Специјалистичке струковне студије имају најмање 60 ЕСПБ бодова.

Специјалистичке академске студије имају најмање 60 ЕСПБ бодова када су претходно завршене основне академске студије.

Магистарске студије имају:

- 1) најмање 60 ЕСПБ бодова, када је претходно остварен обим основних академских студија од 240 ЕСПБ бодова;
- 2) најмање 120 ЕСПБ бодова када је претходно остварен обим основних академских студија од 180 ЕСПБ бодова.

Докторске студије имају:

- 1) најмање 180 ЕСПБ бодова, уз претходно остварени обим студија од најмање 300 ЕСПБ бодова на основним академским и магистарским студијама;
- 2) најмање 240 ЕСПБ бодова, уз претходно остварени обим студија од најмање 240 ЕСПБ бодова на основним академским студијама.

Одређени академски студијски програми могу се организовати интегрисано у оквиру основних и магистарских студија.

Академски студијски програми из медицинских наука могу се организовати интегрисано у оквиру основних и магистарских студија, са укупним обимом од највише 360 ЕСПБ бодова.

Завршни рад и дисертација

Члан 30.

Студијским програмом основних и специјалистичких студија може бити предвиђен завршни рад.

Студијски програм магистарских студија садржи обавезу израде завршног рада.

Докторска дисертација је завршни део студијског програма докторских студија, осим доктората уметности који је уметнички пројекат.

Изузетно, докторат наука може да стекне лице са завршеним студијама медицине и завршеном специјализацијом, на основу одбрањене дисертације засноване на радовима објављеним у врхунским светским часописима.

Број бодова којима се исказује завршни рад, односно завршни део студијског програма, улазе у укупан број бодова потребних за завршетак студија.

Начин и поступак припреме и одбране завршног рада, односно дисертације уређује се општим актом високошколске установе.

Преношење ЕСПБ бодова

Члан 31.

Између различитих студијских програма може се вршити преношење ЕСПБ бодова.

Критеријуми и услови преношења ЕСПБ бодова прописују се општим актом самосталне високошколске установе, односно споразумом високошколских установа.

IV. УСТАНОВЕ КОЈЕ ОБАВЉАЈУ ДЕЛАТНОСТ ВИСОКОГ ОБРАЗОВАЊА

Високошколске установе

Члан 32.

Делатност високог образовања обављају следеће високошколске установе:

- 1) универзитет;
- 2) факултет, односно уметничка академија, у саставу универзитета;

- 3) академија струковних студија;
- 4) висока школа;
- 5) висока школа струковних студија.

Универзитет, академија струковних студија, висока школа и висока школа струковних студија су самосталне високошколске установе.

Под називима установа из става 1. овог члана могу иступати у правном промету само високошколске установе које имају дозволу за рад, у складу са овим законом.

Високошколска установа обавља делатност високог образовања у седишту.

Високошколска установа може изводити студијски програм на даљину, у складу са дозволом за рад.

У оквиру делатности високог образовања високошколска установа обавља научноистраживачку, уметничкостваралачку, експертскоконсултантску и издавачку делатност, а може обављати и друге послове којима се комерцијализују резултати научног, истраживачког и уметничког рада, под условом да се тим пословима не угрожава квалитет наставе.

Самостална високошколска установа може да организује смештај и исхрану студената у складу са законом којим се уређује колективни смештај и исхрана студената.

На оснивање и рад високошколских установа примењују се прописи о јавним службама, уколико овим законом није другачије уређено.

На високошколској установи није дозвољено политичко, страначко или верско организовање и деловање.

Универзитет

Члан 33.

Универзитет је самостална високошколска установа која у обављању делатности обједињује образовни и научноистраживачки, стручни, односно уметнички рад, као компоненте јединственог процеса високог образовања.

Универзитет може остваривати све врсте и нивое студија.

Високошколска установа има статус универзитета ако остварује академске студијске програме на свим нивоима студија, у оквиру најмање три поља и три области из члана 27. овог закона.

Изузетно, универзитет се може основати у пољу уметности, ако има сва три нивоа студија из најмање три области уметности.

Факултет и уметничка академија

Члан 34.

Факултет, односно уметничка академија, јесте високошколска установа, односно високошколска јединица у саставу универзитета, која остварује академске студијске програме и развија научноистраживачки, стручни, односно уметнички рад у једној или више области.

Факултет, односно уметничка академија, може остваривати и струковне студијске програме.

Факултет, односно уметничка академија, у правном промету наступа под називом универзитета у чијем је саставу и под својим називом, у складу са статутом универзитета.

Академија струковних студија

Члан 35.

Академија струковних студија је самостална високошколска установа која у обављању делатности обједињује образовни, истраживачки, стручни и уметнички рад, као компоненте јединственог процеса високог образовања.

Академија струковних студија може остваривати основне струковне студије и специјалистичке струковне студије.

Високошколска установа има статус академије струковних студија ако остварује најмање пет акредитованих студијских програма струковних студија из најмање три поља из члана 27. овог закона.

Висока школа

Члан 36.

Висока школа је самостална високошколска установа која остварује академске основне, специјалистичке и магистарске студије из једне или више области из члана 27. овог закона.

Висока школа струковних студија

Члан 37.

Висока школа струковних студија је самостална високошколска установа која остварује основне струковне и специјалистичке струковне студије из једне или више области из члана 27. овог закона.

Научни институти и друге научноистраживачке установе

Члан 38.

Ради унапређивања научноистраживачког рада, универзитет у свом саставу може имати научне институте и друге научноистраживачке установе.

Институт или друга научноистраживачка установа из става 1. овог члана може остваривати део акредитованих студијских програма магистарских и докторских студија на универзитету.

Имовина

Члан 39.

Непокретности и друга средства обезбеђени од стране Републике за оснивање и рад високошколске установе у државној су својини.

Непокретности из става 1. овог члана не могу се отуђивати без сагласности оснивача.

Непокретности и друга средства из става 1. овог члана могу се користити само у функцији обављања делатности утврђених овим законом.

Непокретности и друга имовина стечена на основу завештања и поклона, својина су високошколске установе која је ту имовину стекла.

Високошколска установа самостално управља задужбинама, фондацијама, односно фондовима који су јој поверени, у складу са законом.

Оснивање

Члан 40.

Самосталну високошколску установу могу основати Република, правно и физичко лице, у складу са законом.

Када је оснивач самосталне високошколске установе Република, одлуку о оснивању доноси Влада.

Дозвола за рад

Члан 41.

Високошколска установа може почети са радом и обављати делатност по добијању дозволе за рад.

Дозволу за рад издаје Министарство, на захтев високошколске установе.

Уз захтев из става 2. овог члана високошколска установа доставља оснивачки акт и доказе о испуњености услова за добијање дозволе за рад и акредитацију студијских програма.

У року од 30 дана од дана пријема захтева Министарство упућује захтев са документацијом Комисији, ради давања мишљења.

Комисија даје мишљење о захтеву, у року од три месеца од дана пријема захтева.

Министарство решава о захтеву најкасније у року од 30 дана од дана истека рока из става 5. овог члана.

Министарство издаје дозволу за рад високошколској установи ако Комисија да позитивно мишљење о:

- 1) садржају, квалитету и обиму студијских програма за академске, односно струковне студије;
- 2) потребном броју наставног и другог особља с одговарајућим научним и стручним квалификацијама;
- 3) осигураном одговарајућем простору и опреми, у складу с бројем студената које високошколска установа намерава да упише и потребним квалитетом студирања.

Потребан број наставника из става 7. тачка 2) овог члана је најмање 60% наставника у радном односу са пуним радним временом од укупног броја наставника потребних за обављање наставе на студијском програму за који се тражи дозвола за рад.

Изузетак су студијски програми у пољу уметности где тај број не може бити мањи од 50%.

Од укупног броја наставника потребних за обављање наставе по годинама студија за студијски програм за који се тражи дозвола за рад, академије струковних студија и високе школе струковних студија, изузев у пољу уметности, морају да имају најмање 50% наставника са стеченим научним називом доктора наука.

Сваке школске године, током првог остваривања студијског програма врши се спољашња провера обављања делатности високошколске установе.

У дозволи за рад наводе се одобрени студијски програми, број студената за који је студијски програм одобрен, број наставника са пуним радним временом, као и објекти у којима се обавља делатност.

У дозволи за рад наводи се да ли је студијски програм одобрен и за извођење студија на даљину, као и максималан број студената који на тај начин може да студира.

У дозволи за рад наводи се да ли је високошколској установи одобрено обављање делатности изван седишта.

Решење о одбијању захтева за издавање дозволе за рад коначно је у управном поступку.

Садржај дозволе за рад прописује министар.

Високошколска установа за чије оснивање се не обезбеђују средства из буџета Републике дужна је да уз захтев из става 2. овог члана достави и банкарску гаранцију за настављање и завршетак студија у случају престанка рада установе или престанка извођења одређеног студијског програма, према планираном броју студената.

Измена, допуна и одузимање дозволе за рад

Члан 42.

Високошколска установа која има дозволу за рад подноси захтев за допуну дозволе за нов студијски програм.

Измене и допуне одобреног, односно акредитованог студијског програма које високошколска установа врши ради његовог усклађивања са организацијом рада и достигнућима науке и уметности не сматрају се новим студијским програмом.

Високошколској установи која не добије акредитацију, дозвола за рад важи још годину дана, без права уписа студената.

Високошколској установи из става 3. овог члана после годину дана се одузима дозвола за рад.

Високошколској установи одузима се дозвола за рад и када јој се забрани рад, у складу са законом.

Високошколској установи која не добије акредитацију за неки студијски програм, дозвола за рад за тај студијски програм важи још годину дана, али губи право на упис нових студената на тај студијски програм.

Високошколској установи из става 6. овог члана која у прописаном року не добије акредитацију за тај студијски програм измениће се дозвола за рад.

Решење о одбијању захтева за допуну дозволе за рад, као и решење о измени, односно одузимању дозволе за рад, коначно је у управном поступку.

У случају престанка рада високошколске установе због одузимања дозволе за рад или другог разлога, министар ће, на предлог Националног савета, донети акт којим се обезбеђује завршетак студија студентима те високошколске установе.

Промена назива, седишта и статусне промене

Члан 43.

Самостална високошколска установа може вршити промену назива, седишта и статусне промене, у складу са законом.

За самосталне високошколске установе чији је оснивач Република одлуку о промени из става 1. овог члана доноси Влада.

У поступку доношења одлуке из става 2. овог члана, прибавља се мишљење органа управљања свих високошколских установа на које се промена односи и сагласност Националног савета.

У случају промене из става 1. овог члана, спроводи се поступак за издавање нове дозволе за рад.

Регистар

Члан 44 .

Министарство води евиденцију (у даљем тексту: регистар):

- 1) високошколских установа;
- 2) студијских програма;
- 3) наставника, сарадника и осталих запослених.

У регистар се уносе и други подаци од значаја за развој система високог образовања и за укључивање у европски простор високог образовања.

Садржај и начин вођења регистра прописује министар.

Укидање

Члан 45 .

Установа се укида под условима и по поступку утврђеним законом.

Одлуку о укидању високошколске установе чији је оснивач Република доноси Влада.

У поступку доношења одлуке из става 2. овог члана, прибавља се мишљење органа управљања високошколске установе и сагласност Националног савета.

У одлуци из става 2. овог члана одређују се високошколске установе на којима студенти имају право да наставе започете студије.

Статут

Члан 46 .

Статут је основни општи акт високошколске установе којим се уређује организација установе, начин рада, управљање и руковођење, као и друга питања од значаја за обављање делатности и рад високошколске установе, у складу са законом.

Организација високошколске установе

Члан 47 .

Организација високошколске установе уређује се статутом, у складу са актом о оснивању и овим законом.

Самостална високошколска установа оснива високошколске јединице као облике унутрашње организације, у складу са статутом.

Актом о оснивању високошколске јединице одређује се статус високошколске јединице у погледу права иступања у правном промету и пословању, располагања материјалним ресурсима, управљања, одлучивања, и уређују се друга питања од значаја за рад високошколске јединице.

Академија струковних студија има у свом саставу одељења и одсеке ради остваривања студијских програма из сродних дисциплина, истраживања и уметничког рада, као и ефикаснијег коришћења ресурса.

Универзитет има у свом саставу факултете, уметничке академије или друге високошколске јединице ради остваривања студијских програма из сродних дисциплина, научних истраживања и уметничког рада, као и ефикаснијег коришћења ресурса.

Универзитет може имати у свом саставу факултете, уметничке академије и друге високошколске јединице са својством правног лица.

Факултет, односно уметничка академија, има својство правног лица ако остварује најмање три одобрена, односно акредитована студијска програма.

Одлуку о статусној промени, промени назива и седишта високошколске јединице у саставу универзитета са својством правног лица доноси орган управљања универзитета двотрећинском већином.

Високошколска установа може основати високошколску јединицу изван свог седишта, без својства правног лица .

Факултет, односно уметничка академија, као и друге високошколске јединице са својством правног лица уређују унутрашњу организацију и управљање својим статутом, у складу са статутом универзитета.

Универзитет даје сагласност на статут високошколске јединице у свом саставу.

Интегративна функција универзитета и других самосталних високошколских установа

Члан 48.

Статутом високошколске установе, актом о оснивању високошколске јединице и општим актима високошколске јединице утврђују се овлашћења и начин управљања који обезбеђују јединствену и усклађену делатност високошколске установе.

Универзитет интегрише функције свих установа и јединица у свом саставу, а посебно факултета, тако што спроводи јединствену политику чији је циљ стално унапређење квалитета наставе, усавршавање научноистраживачког рада и уметничког стваралаштва.

Ради остварења циљева из става 2. овог члана, универзитет, односно академија струковних студија, посебно има надлежности у следећим областима:

- 1) утврђивање јединствених стандарда рада служби и сервиса и јединствених стандарда за формирање базе података свих јединица;
- 2) стратешко планирање;
- 3) доношење студијских програма;
- 4) обезбеђење и контрола квалитета;
- 5) политика уписа;
- 6) избор у звања наставника;
- 7) издавање диплома и додатка дипломи;
- 8) међународна сарадња;
- 9) планирање инвестиција;
- 10) планирање политике запошљавања и ангажовања наставника и сарадника;
- 11) формирање и развој јединственог информационог система;
- 12) образовање током читавог живота.

Високошколска јединица има право предлагања у вези са питањима из става 3. овог члана, на начин уређен статутом универзитета.

V. НАУЧНОИСТРАЖИВАЧКИ И УМЕТНИЧКИ РАД

Члан 49 .

Универзитет обавља научноистраживачки и уметнички рад у циљу развоја науке и стваралаштва, унапређивања делатности високог образовања, односно унапређивања квалитета наставе, усавршавања научног и уметничког подмлатка, увођења студената у научноистраживачки односно уметнички рад, као и стварања материјалних услова за рад и развој универзитета.

Научни рад на универзитету остварује се кроз основна, примењена и развојна истраживања, а уметнички рад кроз уметничке пројекте.

Научноистраживачки, односно уметнички рад обавља се и организује у складу са законом и општим актом установе.

У циљу комерцијализације резултата научноистраживачког или уметничког рада универзитет, односно друга високошколска установа може бити оснивач центра за трансфер технологије, иновационог центра, пословно-технолошког парка и других организационих јединица, у складу са законом.

VI. ОРГАНИ ВИСОКОШКОЛСКЕ УСТАНОВЕ

Органи високошколске установе

Члан 50.

Органи високошколске установе уређују се статутом установе, у складу са законом и оснивачким актом.

Високошколска установа има орган управљања, орган пословођења, стручне органе и студентски парламент.

Орган управљања

Члан 51.

Орган управљања високошколске установе је савет.

Број чланова савета је непаран.

Број чланова, поступак избора и разрешења чланова савета, начин рада савета и одлучивања уређује се статутом високошколске установе.

Мандат чланова савета траје три године.

Члан савета може бити члан органа управљања само једне високошколске установе.

Састав савета високошколске установе

Члан 52.

Број чланова савета високошколске установе је најмање 17, у складу са статутом високошколске установе.

Савет високошколске установе из става 1. овог члана чине представници установе, студената и оснивача.

Од укупног броја чланова савета из става 1. овог члана, представници високошколске установе чине две трећине, заокружено на најближи непаран број, док су представници студената и представници оснивача заступљени са једнаким бројем чланова до пуног састава.

Када је оснивач Република представнике оснивача именује Влада, из реда истакнутих личности из области науке, културе, просвете, уметности и привреде.

Председник савета се бира из реда представника високошколске установе.

Члан савета из става 4. овог члана не може бити лице запослено у тој високошколској установи или у органу управе надлежном за област образовања, односно науке, лице изабрано, постављено или именовано на

функцију у државном органу, органу територијалне аутономије или локалне самоуправе, или изабрано у орган политичке странке.

Надлежност савета

Члан 53 .

Савет:

- 1) доноси статут, на предлог стручног органа;
- 2) бира и разрешава орган пословођења;
- 3) доноси финансијски план, на предлог стручног органа;
- 4) усваја извештај о пословању и годишњи обрачун, на предлог стручног органа;
- 5) усваја план коришћења средстава за инвестиције, на предлог стручног органа;
- 6) даје сагласност на одлуке о управљању имовином високошколске установе;
- 7) даје сагласност на расподелу финансијских средстава;
- 8) доноси одлуку о висини школарине, на предлог стручног органа;
- 9) подноси оснивачу извештај о пословању најмање једанпут годишње;
- 10) доноси општи акт о дисциплинској одговорности студената;
- 11) врши избор екстерног ревизора финансијског пословања високошколске установе;
- 12) обавља и друге послове у складу са законом и статутом.

О питањима из става 1. овог члана савет одлучује већином гласова укупног броја чланова савета.

Статутом високошколске установе одређује се стручни орган који утврђује предлоге из става 1. овог члана.

Предлоге из става 1. овог члана за универзитет утврђује Сенат, а за факултет, односно уметничку академију, наставно-научно, односно наставно-уметничко веће.

Орган пословођења

Члан 54 .

Орган пословођења универзитета је ректор, факултета - декан, академије струковних студија - председник, високе школе и високе школе струковних студија - директор. Орган пословођења се бира из реда наставника високошколске установе који су у радном односу са пуним радним временом, а изабрани су на неодређено време. Орган пословођења бира се на три године са могућношћу једног поновног избора.

Ближи услови, као и начин и поступак избора и разрешења, надлежност и одговорност органа из става 1. овог члана, уређују се статутом високошколске установе.

Орган пословођења не може бити лице које је правноснажном пресудом осуђено за кривично дело против полне слободе, фалсификовања јавне исправе коју издаје високошколска установа или примања мита у обављању послова у високошколској установи, односно које је правноснажном пресудом осуђено на казну затвора за друго кривично дело, као ни лице које је прекршило кодекс професионалне етике.

Стручни органи

Члан 55 .

Стручни орган високошколске установе одлучује о питањима од интереса за реализацију наставе, научног, истраживачког и уметничког рада.

При расправљању, односно одлучивању о питањима која се односе на осигурање квалитета наставе, реформу студијских програма, анализу ефикасности студирања и утврђивање броја ЕСПБ бодова, у стручним органима и њиховим телима учествују представници студената.

У стручним органима из става 2. овог члана студенти чине до 20% чланова, а у њиховим телима чине 20% чланова.

Стручни орган универзитета је Сенат, а стручни орган факултета, односно уметничке академије је наставно-научно, односно наставно-уметничко веће.

Статутом универзитета, факултета, односно уметничке академије могу се предвидети и други стручни органи.

Састав, делокруг, број чланова, начин избора, трајање мандата, као и начин одлучивања стручних органа високошколске установе, уређују се статутом високошколске установе.

Стручни орган самосталне високошколске установе доноси кодекс професионалне етике, којим се утврђују етичка начела у високом образовању, објављивању научних резултата, односу према интелектуалној својини, односима између наставника и сарадника, других запослених и студената, поступцима у наступању високошколске установе и наставника, сарадника и студената у правном промету, као и у односу према јавности и средствима јавног информисања.

Студентски парламент

Члан 56 .

Студентски парламент је орган високошколске установе и високошколске јединице која има орган управљања и уписане студенте.

Начин избора и број чланова студентског парламента утврђује се општим актом високошколске установе.

Право да бирају и да буду бирани за члана студентског парламента имају сви студенти високошколске установе, односно високошколске јединице, уписани на студије у школској години у којој се бира студентски парламент.

Мандат чланова студентског парламента траје годину дана.

Избор чланова студентског парламента одржава се сваке године у априлу, тајним и непосредним гласањем.

У циљу остваривања права и заштите интереса студената, студентски парламент бира и разрешава представнике студената у органима високошколске установе, односно високошколске јединице, као и у органима других установа у којима су заступљени представници студената, у складу са статутом установе.

VII. ФИНАНСИРАЊЕ ВИСОКОШКОЛСКИХ УСТАНОВА ЧИЈИ ЈЕ ОСНИВАЧ РЕПУБЛИКА

Извори финансирања

Члан 57.

Високошколска установа стиче средства за обављање своје делатности у складу са законом и статутом, из следећих извора:

- 1) средстава која обезбеђује оснивач;
- 2) школарине;
- 3) донација, поклона и завештања;
- 4) средстава за финансирање научноистраживачког, уметничког и стручног рада;
- 5) пројеката и уговора у вези са реализацијом наставе, истраживања и консултантских услуга;
- 6) накнада за комерцијалне и друге услуге;
- 7) оснивачких права и из уговора са трећим лицима;
- 8) и других извора, у складу са законом.

Средствима из става 1. овог члана високошколска установа самостално управља.

Средства из става 1. овог члана може стицати и високошколска јединица у складу са оснивачким актом и општим актом самосталне високошколске установе.

Средства из става 1. овог члана исказују се и евидентирају у складу са јединственом буџетском класификацијом.

Средства која обезбеђује оснивач

Члан 58 .

Високошколска установа чији је оснивач Република стиче средства за спровођење одобрених, односно акредитованих студијских програма у оквиру своје делатности на основу уговора који самостална високошколска установа закључује са Владом, по претходно прибављеном мишљењу Министарства.

Средства за обављање делатности у току једне школске године обезбеђују се у складу с програмом рада високошколске установе.

Високошколска установа у саставу универзитета, у обављању своје делатности средствима која обезбеђује оснивач, у правном промету иступа на основу овлашћења из статута, у своје име а за рачун универзитета.

Орган управљања високошколске установе из става 1. овог члана одговара надлежном министарству за наменско и економично трошење средстава додељених из буџета.

Нормативе и стандарде рада високошколских установа из става 1. овог члана, као и материјална средства за њихово остваривање, укључујући и средства за остваривање функција универзитета у оквиру студијских програма који се изводе на високошколским установама и јединицама, утврђује Влада, на предлог Националног савета и по прибављеном мишљењу Конференције универзитета и Конференције академија струковних студија.

Стицање средстава од оснивача

Члан 59.

Оснивач обезбеђује средства високошколској установи за:

- 1) материјалне трошкове, текуће и инвестиционо одржавање;
- 2) плате запослених, у складу са законом и колективним уговором;
- 3) опрему;
- 4) библиотечки фонд;
- 5) обављање научноистраживачког, односно уметничког рада који је у функцији подизања квалитета наставе;
- 6) научно и стручно усавршавање запослених;
- 7) подстицање развоја наставно-научног и наставно-уметничког подмлатка;
- 8) рад са даровитим студентима;
- 9) међународну сарадњу;
- 10) изворе информација и информационе системе;
- 11) издавачку делатност;

- 12) рад студентског парламента и ваннаставну делатност студената;
- 13) финансирање опреме и услова за студирање студената са хендикепом;
- 14) друге намене, у складу са законом.

Сопствени приходи

Члан 60 .

Средства која високошколска установа, односно високошколска јединица оствари, изузев средстава која обезбеђује Република, чине сопствени приход те високошколске установе, односно јединице (школарина, пружање услуга трећим лицима, поклон, донације, спонзорство и други извори стицања средстава).

Средствима из става 1. овог члана високошколска установа, односно високошколска јединица са својством правног лица, располаже у складу са законом и општим актом те високошколске установе, односно високошколске јединице.

Средствима из става 1. овог члана оствареним обављањем делатности високошколске јединице без својства правног лица располаже та јединица у складу са законом и општим актом високошколске установе у чијем је саставу.

Високошколске јединице у саставу универзитета, кад располажу средствима из става 1. овог члана, у правном промету иступају у своје име и за свој рачун, у складу са законом, статутом универзитета и сопственим статутом.

Високошколске јединице у саставу универзитета из средстава из става 1. овог члана издвајају део за финансирање заједничких послова на нивоу универзитета.

Издавање средстава из става 5. овог члана врши се на основу планираног обима и трошкова активности који се утврђују одлуком савета универзитета за текућу школску годину.

Школарина

Члан 61 .

Високошколска установа стиче средства из школарине на основу одлуке о висини школарине за студенте који плаћају школарину.

Мерила за утврђивање висине школарине утврђују се општим актом високошколске установе.

Високошколска установа је дужна да пре расписивања конкурса за упис нових студената утврди висину школарине за наредну школску годину за све студијске програме.

Школарином се утврђују трошкови студија за једну школску годину, односно за стицање 60 ЕСПБ бодова.

Школарина обухвата накнаде за редовне услуге које високошколска установа пружа студенту у оквиру остваривања студијског програма.

Редовне услуге из става 5. овог члана утврђују се одлуком универзитета, односно друге самосталне високошколске установе.

VIII. ОСОБЉЕ ВИСОКОШКОЛСКЕ УСТАНОВЕ

Наставно и ненаставно особље

Члан 62 .

Наставно особље високошколске установе чине лица која остварују наставни, научни, истраживачки и уметнички рад.

Наставно особље, у смислу овог закона, јесу: наставници, истраживачи и сарадници.

Ненаставно особље високошколске установе чине лица која обављају стручне, административне и техничке послове.

Лице које је правноснажном пресудом осуђено за кривично дело против полне слободе, фалсификовања јавне исправе коју издаје високошколска установа или примања мита у обављању послова у високошколској установи, односно лице које је повредило кодекс професионалне етике, не може стећи звање наставника, односно сарадника.

Ако лице из става 4. овог члана има стечено звање, високошколска установа доноси одлуку о забрани обављања послова наставника, односно сарадника.

Лицу из става 5. овог члана престаје радни однос у складу са законом.

Звања наставника

Члан 63 .

Звања наставника високошколске установе јесу: предавач, професор струковних студија, доцент, ванредни професор и редовни професор.

Наставници у звању предавача или професора струковних студија могу да изводе наставу само на струковним студијама.

Наставници у звању доцента, ванредног и редовног професора могу да изводе наставу на свим врстама студија.

Општим актом самосталне високошколске установе могу се утврдити и друга звања наставника (наставник страног језика, вештина и др.) у складу са врстом студија за коју је установа акредитована.

Услови за избор у звање наставника

Члан 64.

У звање наставника може бити изабрано лице које има одговарајући стручни, академски, односно научни назив и способност за наставни рад.

У звање предавача може бити изабрано лице које има академски назив магистра или стручни назив специјалисте.

У звање професора струковних студија може бити изабрано лице које има научни назив доктора наука, односно доктора уметности.

У звање доцента може бити изабрано лице које, поред услова из става 3. овог члана, има и научне, односно стручне радове објављене у научним часописима или зборницима, са рецензијама.

У звање доцента из поља уметности може бити изабрано и лице које има високо образовање првог степена и призната уметничка дела.

У звање ванредног професора може бити изабрано лице које поред услова из става 4. овог члана има и више научних радова од значаја за развој науке, односно уметности у ужој научној, односно уметничкој области објављених у међународним или водећим домаћим часописима, са рецензијама, оригинално стручно остварење (пројекат, студију, патент, оригинални метод, нову сорту и сл.), односно руковођење или учешће у научним пројектима, објављен уџбеник, монографију, практикум или збирку задатака за ужу научну, односно уметничку област за коју се бира и више радова саопштених на међународним или домаћим научним скуповима.

У звање ванредног професора из поља уметности може бити изабрано и лице које има високо образовање првог степена и уметничка дела која представљају самосталан допринос уметности.

У звање редовног професора може бити изабрано лице које поред услова из става 6. овог члана има и већи број научних радова који утичу на развој научне мисли у ужој области објављених у међународним или водећим домаћим часописима, са рецензијама, већи број научних радова и саопштења изнетих на међународним или домаћим научним скуповима, објављен уџбеник, монографију или оригинално стручно остварење.

У звање редовног професора из поља уметности може бити изабрано и лице које има високо образовање првог степена и изузетна уметничка дела која су значајно утицала на развој културе и уметности.

Ближи услови за избор у звање наставника утврђују се општим актом високошколске установе, у складу са препорукама Националног савета из члана 11. став 1. тачка 13) овог закона.

Заснивање радног односа и стицање звања наставника

Члан 65 .

Високошколска установа расписује конкурс за заснивање радног односа и стицање звања наставника за уже области утврђене општим актом високошколске установе.

Универзитет врши избор у сва звања наставника, на предлог факултета, односно друге високошколске јединице, а академија струковних студија за наставнике у звању предавача и професора струковних студија, на предлог одговарајуће високошколске јединице академије струковних студија.

Висока школа врши избор у сва звања наставника, а висока школа струковних студија врши избор у звања предавача и професора струковних студија.

Лице изабрано у звање предавача, доцента и ванредног професора стиче звање и заснива радни однос на период у трајању од пет година.

Лице изабрано у звање професора струковних студија и редовног професора стиче звање и заснива радни однос на неодређено време.

Са лицем изабраним у звање наставника уговор о раду закључује орган пословођења високошколске установе из става 1. овог члана.

Начин и поступак заснивања радног односа и стицања звања наставника уређују се општим актом самосталне високошколске установе.

Приликом избора у звања наставника, високошколска установа цени следеће елементе: оцену о резултатима научног, истраживачког односно уметничког рада, оцену о ангажовању у развоју наставе и развоју других делатности високошколске установе, оцену о резултатима педагошког рада, као и оцену резултата постигнутих у обезбеђивању научно-наставног, односно уметничко-наставног подмлатка.

Оцена о резултатима научноистраживачког рада даје се на основу услова из члана 64. став 10. овог закона.

Оцену о резултатима ангажовања у развоју наставе и других делатности и оцену о резултатима постигнутим у обезбеђивању научно-наставног, односно уметничко-наставног подмлатка даје високошколска јединица у оквиру које наставник изводи наставу.

При оцењивању резултата педагошког рада узима се у обзир мишљење студената, у складу са општим актом самосталне високошколске установе.

Гостујући професор

Члан 66 .

Високошколска установа без расписивања конкурса може да ангажује наставника из друге самосталне високошколске установе ван територије Републике, у звању гостујућег професора.

Изузетно, у случају потребе извођења наставе у пољу уметности, гостујући професор може бити и истакнути уметник.

Права и обавезе лица које је изабрано у звање из става 1. овог члана уређују се уговором о ангажовању за извођење наставе, под условима и на начин прописаним општим актом високошколске установе.

Професор емеритус

Члан 67 .

Универзитет може, на предлог факултета или друге високошколске јединице, доделити звање професора емеритуса редовном професору, пензионисаном после ступања на снагу овог закона, који се посебно истакао својим научним, односно уметничким радом, стекао међународну репутацију и постигао резултате у обезбеђивању наставно-научног, односно наставно-уметничког подмлатка у области за коју је изабран.

Професор емеритус може учествовати у извођењу свих облика наставе на академским студијама другог и трећег степена, у ужој области за коју је изабран.

Поступак и услови доделе звања и права лица из става 1. овог члана ближе се уређују општим актом универзитета.

Права и обавезе лица које је изабрано у звање из става 1. овог члана уређују се уговором о ангажовању за извођење наставе. Укупан број професора емеритуса не може бити већи од 3% од укупног броја наставника универзитета.

Наставници страних језика и вештина

Члан 68 .

Наставу страних језика, односно вештина може, осим лица које има звање из члана 63. став 1. овог закона, изводити и наставник страног језика, односно вештина који има стечено високо образовање првог степена, објављене стручне радове у одговарајућој области и способност за наставни рад.

Општим актом високошколске установе ближе се уређују начин избора и време на које се бира наставник страног језика, односно вештина.

Звања истраживача

Члан 69.

Лице изабрано у научно звање на начин и по поступку прописаним посебним законом може да изводи наставу на докторским студијама, у складу са законом и општим актом самосталне високошколске установе.

Уколико лице из става 1. овог члана нема заснован радни однос у високошколској установи на којој се програм изводи, установа са њим закључује уговор о ангажовању за извођење наставе.

Звања сарадника

Члан 70.

Звања сарадника су: сарадник у настави и асистент.

Звања сарадника у извођењу наставе у оквиру студијских програма страних језика су: лектор и виши лектор.

Општим актом високошколске установе прописују се услови за избор у звања сарадника из става 2. овог члана.

Општим актом високошколске установе могу се утврдити и друга звања сарадника.

Сарадник у настави

Члан 71.

Високошколска установа бира у звање сарадника у настави на студијама првог степена студента магистарских или специјалистичких студија, који је студије првог степена завршио са укупном просечном оценом најмање осам (8).

За сарадника у настави из уметничког поља може бити изабрано лице које има високо образовање првог степена, укупну просечну оценоу најмање осам (8) и најмање девет (9) из групе предмета за коју се бира, у складу са општим актом високошколске установе, уколико у тој области нису предвиђене магистарске студије.

Посебни услови за избор у звање сарадника у настави утврђују се општим актом високошколске установе.

Са лицем из става 1. овог члана закључује се уговор о раду на период од годину дана, уз могућност продужења уговора за још једну годину у току трајања студија, а најдуже до краја школске године у којој се студије завршавају.

Са лицем из става 2. овог члана уговор о раду се закључује на период од годину дана, уз могућност продужавања уговора за још једну годину.

Уговор из ст. 4. и 5. овог члана закључује орган пословођења високошколске установе.

Асистент

Члан 72 .

Високошколска установа бира у звање асистента студента докторских студија који је претходне нивое студија завршио са укупном просечном оценом најмање осам (8) и који показује смисао за наставни рад.

Посебни услови за избор у звање асистента утврђују се општим актом високошколске установе.

Изузетно, за наставу на клиничким предметима високошколска установа бира у звање асистента лице са завршеном одговарајућом здравственом специјализацијом.

За асистента из уметничког поља може бити изабрано лице које има академски назив магистра уметности и уметничка дела која показују смисао за самостално уметничко стваралаштво, уколико у уметничкој области за коју се бира нису предвиђене докторске студије.

За асистента из уметничког поља може бити изабрано лице које је завршило академске студије првог степена и има уметничка дела која показују смисао за самостално уметничко стваралаштво, уколико у уметничкој области за коју се бира нису предвиђене магистарске, односно докторске студије.

Са лицем изабраним у звање асистента закључује се уговор о раду на период од три године, са могућношћу продужења за још три године.

Уговор из става 6. овог члана закључује орган пословођења високошколске установе.

Политика запошљавања на високошколској установи

Члан 73 .

Високошколска установа утврђује политику запошљавања, полазећи од потребе да се наставни процес организује на квалитетан, рационалан и ефикасан начин.

Наставници и сарадници, по правилу, заснивају радни однос са пуним радним временом, у складу са општим актом високошколске установе.

Наставници и сарадници који изводе наставу из клиничких предмета остварују радни однос са пуним радним временом поделом радног времена између високошколске установе и одговарајуће здравствене установе.

Наставници и сарадници из става 3. овог члана имају статус наставника и сарадника са пуним радним временом на високошколској установи.

IX. ПРАВА И ОБАВЕЗЕ ЗАПОСЛЕНИХ НА ВИСОКОШКОЛСКОЈ УСТАНОВИ

Права и обавезе запослених

Члан 74 .

У погледу права, обавеза и одговорности запослених на високошколској установи, примењује се закон којим се уређује рад, ако овим законом није другачије уређено.

О појединачним правима, обавезама и одговорностима запослених на високошколској установи одлучује орган пословођења те установе.

О појединачним правима, обавезама и одговорностима органа пословођења високошколске установе одлучује орган управљања те установе.

Рад на другим самосталним високошколским установама

Члан 75 .

Наставник, односно сарадник високошколске установе може закључити уговор којим се радно ангажује на другој високошколској установи само уз претходно одобрење стручног органа високошколске установе у оквиру које има заснован радни однос.

Општим актом самосталне високошколске установе уређују се услови и поступак давања сагласности за ангажовање наставника на другој високошколској установи.

Плаћено одсуство

Члан 76 .

Наставнику после пет година рада проведених у настави на високошколској установи може се одобрити плаћено одсуство у трајању до једне школске године ради стручног, научног, односно уметничког усавршавања, у складу са статутом високошколске установе.

Мировање радног односа и изборног периода

Члан 77.

Наставнику и сараднику који се налази на одслужењу војног рока, породичком одсуству, одсуству са рада ради неге детета, одсуству са рада ради посебне неге детета или друге особе, или боловању дужем од шест месеци, изборни период и радни однос се продужава за то време.

Престанак радног односа наставника

Члан 78.

Наставнику престаје радни однос на крају школске године у којој је навршио 65 година живота и најмање 15 година стажа осигурања.

Наставнику из става 1. овог члана може бити продужен радни однос до две школске године, под условима и на начин предвиђен статутом универзитета, односно друге самосталне високошколске установе.

Наставник коме је престао радни однос због одласка у пензију задржава звање које је имао у тренутку пензионисања.

Наставник из става 3. овог члана може задржати преузете обавезе на магистарским и докторским студијама као ментор или члан комисија у поступку израде и одбране завршних радова, односно дисертација на тим студијама, најдуже још две школске године.

На основу одлуке одговарајућег стручног органа, наставник из става 3. овог члана може изводити све облике наставе на магистарским и докторским студијама и бити члан комисија у поступку израде и одбране завршних радова, односно дисертација на тим студијама, најдуже још две школске године.

Х. РЕЖИМ СТУДИЈА

Школска година

Члан 79.

Високошколска установа организује и изводи студије у току школске године која, по правилу, почиње 1. октобра и траје 12 календарских месеци.

Школска година може се делити на:

- 1) два семестра, од којих сваки траје 15 недеља;
- 2) три триместра, од којих сваки траје 10 недеља;
- 3) блокове, у укупном трајању од 30 недеља, чије се појединачно трајање утврђује општим актом високошколске установе.

Настава појединачних предмета се, по правилу, организује и изводи у току једног семестра, једног триместра или једног блока, а најдуже у току два семестра или три триместра.

Језик студија

Члан 80.

Високошколска установа организује и изводи студије на српском језику.

Високошколска установа може организовати и изводити студије, односно поједине делове студија, као и организовати израду и одбрану докторске дисертације, на језику националне мањине и на страном језику, у складу са статутом.

Високошколска установа може остваривати студијски програм на језику националне мањине и страном језику уколико је такав програм одобрен, односно акредитован.

Високошколска установа може за студенте са хендикепом организовати и изводити студије, односно поједине делове студија, на гестовном језику.

Организација студија

Члан 81.

Обавезе високошколске установе у погледу начина организовања и времена одржавања облика студија уређују се општим актом високошколске установе.

Високошколска установа дужна је да организује предавања и друге облике наставе за све студенте, изузев код остваривања студијског програма на даљину.

Ближи услови и начини остваривања студијског програма на даљину уређују се општим актом високошколске установе.

Високошколска установа је дужна да на одговарајући начин информисе студенте о начину, времену и месту одржавања наставе, циљевима, методама и садржајима наставе, о садржајима, методама, критеријумима и мерилима испитивања, о начину обезбеђивања јавности на испиту и начину остваривања увида у резултате, као и о другим питањима од значаја за студенте.

XI. СТУДЕНТИ

Упис

Члан 82 .

На одобрене, односно акредитоване студијске програме које организује високошколска установа могу се уписати кандидати под условима и на начин уређен овим законом и општим актом самосталне високошколске установе.

Страни држављанин може се уписати на студијске програме из става 1. овог члана под истим условима као и домаћи држављанин.

Лице се може уписати на студијске програме из става 1. овог члана ако познаје језик на коме се изводи настава.

Услови, начин и поступак провере знања језика из става 3. овог члана уређују се општим актом високошколске установе.

Лице које се упише на студијске програме из става 1. овог члана стиче статус студента.

Студент се уписује у статусу студента који се финансира из буџета или студента који се сâм финансира.

Конкурс

Члан 83 .

Самостална високошколска установа расписује конкурс за упис на студије (у даљем тексту: конкурс).

Конкурс садржи: број студената за одређене студијске програме, услове за упис, мерила за утврђивање редоследа кандидата, поступак спровођења конкурса, начин и рокове за подношење жалбе на утврђени редослед, као и висину школарине коју плаћају студенти чије се студирање не финансира из буџета.

Конкурс се објављује најкасније пет месеци пре почетка школске године.

Број студената

Члан 84 .

Самостална високошколска установа утврђује број студената који се уписује на студијске програме које организује, а који не може бити већи од броја утврђеног у дозволи за рад.

Утврђивање броја студената из става 1. овог члана врши се на предлог високошколских јединица у саставу самосталне високошколске установе, у складу са статутом те установе.

Одлуку о броју студената за упис у прву годину студијског програма који се финансира из буџета, за високошколску установу чији је оснивач Република, доноси Влада, по прибављеном мишљењу високошколских установа и Националног савета, најкасније два месеца пре расписивања конкурса.

У наредним годинама студија број студената из става 3. овог члана високошколска установа може повећати за највише 20% у односу на претходну годину, у складу са одлуком надлежног органа високошколске установе.

Рангирање и упис кандидата

Члан 85 .

Кандидат за упис на студије првог степена полаже пријемни испит или испит за проверу склоности и способности, у складу са општим актом самосталне високошколске установе.

Редослед кандидата за упис на студије првог степена утврђује се на основу општег успеха постигнутог у средњем образовању и резултата постигнутих на пријемном испиту, односно испиту за проверу склоности и способности.

Кандидат који има положену општу матуру не полаже пријемни испит. Уместо пријемног испита овом кандидату вреднују се резултати опште матуре, у складу са општим актом самосталне високошколске установе.

Самостална високошколска установа може кандидата са положеном стручном, односно уметничком матуром, уместо пријемног испита, упутити на полагање одређених предмета опште матуре.

На основу критеријума из конкурса, самостална високошколска установа сачињава ранг листу пријављених кандидата.

Право уписа на студије првог степена стиче кандидат који је на ранг листи из става 5. овог члана рангиран у оквиру броја студената из члана 84. овог закона.

Студент студија првог степена друге самосталне високошколске установе, лице које има стечено високо образовање на студијама првог степена и лице коме је престао статус студента у складу са овим законом, може се уписати на студије првог степена, под условима и на начин прописан општим актом самосталне високошколске установе.

Право из става 7. овог члана остварује се на лични захтев.

На студије другог и трећег степена кандидат се уписује под условима, на начин и по поступку утврђеном општим актом и конкурсом самосталне високошколске установе.

Права и обавезе студената

Члан 86 .

Студент високошколске установе има права и обавезе утврђене овим законом и општим актом високошколске установе.

Студент има право:

- 1) на упис, квалитетно школовање и објективно оцењивање;
- 2) на благовремено и тачно информисање о свим питањима која се односе на студије;
- 3) на активно учествовање у доношењу одлука, у складу са законом;
- 4) на самоорганизовање и изражавање сопственог мишљења;
- 5) на повластице које произлазе из статуса студента;
- 6) на подједнако квалитетне услове студија за све студенте;
- 7) на образовање на језику националне мањине, у складу са законом;

- 8) на различитост и заштиту од дискриминације;
- 9) да бира и да буде биран у студентски парламент и друге органе високошколске установе.

Студент је дужан да:

- 1) испуњава наставне и предиспитне обавезе;
- 2) поштује опште акте установе;
- 3) поштује права запослених и других студената у високошколској установи;
- 4) учествује у доношењу одлука у складу са законом.

Правила студија

Члан 87 .

При упису сваке школске године студент се опредељује за предмете из студијског програма.

Студијским програмом се прописује који су предмети обавезни за одређену годину студирања.

Студент који се финансира из буџета опредељује се за онолико предмета колико је потребно да се оствари најмање 60 ЕСПБ бодова.

Студент који се сâм финансира опредељује се, у складу са студијским програмом, за онолико предмета колико је потребно да се оствари најмање 37 ЕСПБ бодова.

Студент који се сам финансира плаћа део школарине обрачунат према предметима за које се определио.

Студент има обавезу да до краја текуће школске године положи испите из свих предмета за које се определио.

Полагањем испита студент стиче одређени број ЕСПБ бодова у складу са студијским програмом.

Студент који не положи испит из обавезног предмета до почетка наредне школске године, уписује исти предмет.

Студент који не положи изборни предмет, може поново уписати исти или се определити за други изборни предмет.

Студијским програмом може се условити опредељивање студента за одређени предмет претходно положеним испитима из једног или више предмета утврђених студијским програмом.

Правила студија ближе се уређују општим актом високошколске установе.

Статус студента

Члан 88.

Студент који се финансира из буџета и који је у току школске године, у оквиру уписаног студијског програма, по положеним испитима стекао 60 ЕСПБ бодова, има право да се и у наредној школској години финансира из буџета.

Студент који се финансира из буџета и који у току школске године оствари мање од 60 ЕСПБ бодова, може наставити студије у статусу студента који сâм финансира студије.

Студент који се сâм финансира и који у току школске године оствари 60 ЕСПБ бодова из текуће године студијског програма, може да се у наредној школској години финансира из буџета.

Право из става 3. овог члана студент остварује ако се рангира у оквиру укупног броја студената чије се студије финансирају из буџета, на начин и по поступку утврђеним општим актом високошколске установе.

Студент који се финансира из буџета може у том статусу да има уписан само један одобрен, односно акредитован студијски програм на истом нивоу студија.

Оцењивање

Члан 89.

Успешност студента у савлађивању појединог предмета континуирано се прати током наставе и изражава се поенима.

Испуњавањем предиспитних обавеза и полагањем испита студент може остварити највише 100 поена.

Студијским програмом утврђује се сразмера поена стечених у предиспитним обавезама и на испиту.

Успех студента на испиту изражава се оценом од 5 (није положио) до 10 (одличан).

Високошколска установа може прописати и други, ненумерички начин оцењивања, утврђивањем односа ових оцена са оценама из става 4. овог члана.

Општим актом високошколске установе ближе се уређује начин полагања испита и оцењивање на испиту.

Испити

Члан 90 .

Испит је јединствен и полаже се усмено, писмено, односно практично.

Испит се полаже у седишту високошколске установе, односно у објектима наведеним у дозволи за рад.

Одредба става 2. овог члана односи се и на извођење студијског програма на даљину.

Високошколска установа може организовати полагање испита ван седишта, ако се ради о испиту из предмета чији карактер то захтева.

Студент полаже испит непосредно по окончању наставе из тог предмета.

Испитни рокови су: јануарски, априлски, јунски и септембарски.

Изузетно, за уметничке предмете у пољу уметности може да се утврди један испитни рок у складу са општим актом високошколске установе.

Уколико студент из става 5. овог члана не положи испит, има право да испит полаже још једанпут у току исте школске године.

Изузетно, студент коме је преостао један неположени испит из студијског програма уписане године има право да тај испит полаже у накнадном испитном року до почетка наредне школске године.

Студент са хендикепом има право да полаже испит на начин прилагођен његовим могућностима, у складу са општим актом високошколске установе.

Приговор

Члан 91 .

Студент има право да надлежном органу високошколске установе поднесе приговор на добијену оцену, ако сматра да испит није обављен у складу са законом и општим актом установе, у року од 36 часова од добијања оцене.

Надлежни орган установе у року од 24 часа од добијања приговора, у складу са одредбама општег акта самосталне високошколске установе, разматра приговор и доноси одлуку по приговору.

Уколико се усвоји приговор студента, студент поново полаже испит у року од три дана од дана пријема одлуке из става 2. овог члана.

Мировање права и обавеза студената

Члан 92 .

Студенту се, на његов захтев, одобрава мировање права и обавеза, у случају теже болести, упућивања на стручну праксу у трајању од најмање шест месеци, одслужења и дослужења војног рока, неге детета до годину дана живота, одржавања трудноће и у другим случајевима предвиђеним општим актом високошколске установе.

Студент који је био спречен да полаже испит због болести или одсуства због стручног усавршавања у трајању од најмање три месеца, може полагати испит у првом наредном року, у складу са општим актом високошколске установе.

Дисциплинска одговорност студента

Члан 93.

Студент одговара за повреду обавезе која је у време извршења била утврђена општим актом самосталне високошколске установе.

За тежу повреду обавезе студенту се може изрећи и мера искључења са студија на високошколској установи.

Дисциплински поступак не може се покренути по истеку три месеца од дана сазнања за повреду обавезе и учиниоца, а најкасније шест месеци од дана када је повреда учињена.

Општим актом самосталне високошколске установе утврђују се лакше и теже повреде обавеза студената, дисциплински органи и дисциплински поступак за утврђивање одговорности студента.

Престанак статуса студента

Члан 94 .

Статус студента престаје у случају:

- 1) исписивања са студија;
- 2) завршетка студија;
- 3) неуписивања школске године;
- 4) кад не заврши студије до истека рока који се одређује у двоструком броју школских година потребних за реализацију студијског програма;
- 5) изрицања дисциплинске мере искључења са студија на високошколској установи.

Студенту се на лични захтев може продужити рок за завршетак студија, у складу са општим актом високошколске установе.

Стручни, академски и научни називи

Члан 95 .

Лице које заврши основне академске студије стиче стручни назив са назнаком звања првога степена академских студија из одговарајуће области.

Лице које заврши основне струковне студије стиче стручни назив са назнаком звања првога степена струковних студија из одговарајуће области.

Лице које заврши специјалистичке академске студије стиче стручни назив специјалиста са назнаком звања другог степена академских студија из одговарајуће области.

Лице које заврши специјалистичке струковне студије стиче стручни назив специјалиста са назнаком звања другог степена струковних студија из одговарајуће области.

Лице које заврши магистарске академске студије другог степена стиче академски назив магистар, са назнаком области.

Лице које заврши докторске, односно академске студије трећег степена, стиче научни назив доктор наука, односно доктор уметности, са назнаком области.

Листу звања из одговарајућих области и скраћенице стручних, академских и научних назива утврђује Национални савет, на предлог Конференције универзитета, односно Конференције академија струковних студија.

Скраћеница стручног назива се ставља иза имена и презимена, а скраћеница академског назива се ставља испред имена и презимена.

У међународном промету и у дипломи на енглеском језику, назив који је стекло лице из става 1. овог члана је *bachelor*, назив који је стекло лице из става 2. овог члана је *bachelor (appl.)*, назив који је стекло лице из става 5. овог члана је *master*, а назив који је стекло лице из става 6. овог члана је *Ph. D.*, односно одговарајући назив на језику на који се диплома преводи.

XII. ОБРАЗОВАЊЕ ТОКОМ ЧИТАВОГ ЖИВОТА

Члан 96 .

Високошколска установа у оквиру своје делатности може реализовати програме образовања током читавог живота ван оквира студијских програма за које је добила дозволу за рад.

Услови, начин и поступак реализације програма из става 1. овог члана уређују се општим актом установе.

Лицу које је савладао програм из става 1. овог члана установа издаје уверење.

Лице уписано на програм из става 1. овог члана нема статус студента, у смислу овог закона.

XIII. ЕВИДЕНЦИЈА И ЈАВНЕ ИСПРАВЕ

Евиденција

Члан 97 .

Високошколска установа води: матичну књигу студената, евиденцију о издатим дипломама и додацима диплома и записник о полагању испита.

Евиденција из става 1. овог члана води се на српском језику, ћириличним писмом. На територији општине у којој је у службеној употреби и латинично писмо, евиденција се води и тим писмом. Текст латиничним писмом исписује се испод текста ћириличним писмом.

Када се настава остварује на језику националне мањине, евиденција из става 1. овог члана води се на српском језику ћириличним писмом и на језику и писму националне мањине.

Матична књига студената трајно се чува.

Садржај и начин вођења евиденције прописује министар.

Заштита података из евиденције

Члан 98.

Подаци уписани у евиденцију из члана 97. овог закона прикупљају се, обрађују, чувају и користе за потребе обављања делатности високошколске установе и за потребе Министарства за обављање законом утврђених послова.

Подаци из евиденције користе се на начин којим се обезбеђује заштита идентитета студената, у складу са законом.

Јавне исправе

Члан 99.

На основу података из евиденције високошколска установа издаје јавне исправе.

Јавне исправе у смислу овог закона јесу: студентска књижица (индекс), диплома о стеченом високом образовању и додатак дипломи.

Високошколска установа издаје јавне исправе на српском језику ћириличним писмом. На територији општине у којој је у службеној употреби и латинично писмо, високошколска установа издаје јавне исправе и на том писму. Текст латиничним писмом исписује се испод текста ћириличним писмом.

Када се настава остварује на језику националне мањине, односно на неком од светских језика, јавне исправе се издају на обрасцу који је штампан двојезично на српском језику ћириличним писмом и на језику и писму на којем се изводи настава.

На захтев студента самостална високошколска установа издаје јавну исправу о савладаном делу студијског програма, која садржи податке о нивоу, природи и садржају студија, као и постигнуте резултате.

Садржај јавне исправе из става 2. овог члана прописује министар.

Диплома и додатак дипломи издају се и на енглеском језику.

Диплома се оверава сувим жигом самосталне високошколске установе.

Додатак дипломи обавезно се издаје уз диплому.

Опис система високог образовања у Републици у време стеченог образовања наведеног у дипломи мора бити приложен додатку дипломе.

Диплома и додатак дипломи

Члан 100 .

Диплому и додатак дипломи потписују:

- 1) на универзитету - ректор и декан одговарајућег факултета, односно уметничке академије, у саставу универзитета;
- 2) на академији струковних студија - председник;
- 3) на високој школи и високој школи струковних студија - директор.

Заједничку диплому и додатак дипломи потписују овлашћена лица високошколских установа које изводе студијски програм за стицање заједничке дипломе.

Оглашавање ништавим

Члан 101 .

Диплома, односно додатак дипломи оглашавају се ништавим:

- 1) ако су издати од неовлашћене организације;
- 2) ако су потписани од неовлашћеног лица;
- 3) ако ималац дипломе није испунио све испитне обавезе на начин и по поступку утврђеним законом и студијским програмом високошколске установе.

Високошколска установа оглашава ништавом диплому, односно додатак дипломи из разлога утврђених у ставу 1. тач. 2) и 3) овог члана.

Високошколска установа оглашава ништавом диплому о стеченом академском називу магистра, ако утврди да завршни рад није резултат самосталног рада кандидата.

Високошколска установа оглашава ништавом диплому о стеченом научном називу доктора наука, ако утврди да докторска дисертација није оригиналан научни, односно уметнички резултат рада кандидата.

Министар, по службеној дужности, оглашава ништавом диплому, односно додатак дипломи из разлога утврђених у ставу 1. тачка 1) овог члана.

Издавање нове јавне исправе

Члан 102 .

Високошколска установа издаје нову јавну исправу после проглашења оригинала јавне исправе неважећим у "Службеном гласнику Републике Србије", на основу података из евиденције коју води.

Јавна исправа из става 1. овог члана има значај оригиналне јавне исправе.

На јавној исправи из става 1. овог члана ставља се назнака да се ради о новој јавној исправи која је издата после проглашења оригинала јавне исправе неважећим.

Замена јавне исправе

Члан 103 .

У случају кад су евиденција из члана 97. овог закона и архивска грађа уништени или нестали, лице које нема јавну исправу коју издаје високошколска установа може општинском суду на чијем подручју је седиште или је било седиште високошколске установе поднети захтев за утврђивање стеченог образовања.

Захтев садржи доказе на основу којих може да се утврди да је то лице стекло одговарајуће образовање и потврду да је архивска грађа уништена или нестала.

Потврду да је архивска грађа уништена или нестала издаје високошколска установа на којој је лице стекло образовање или друга установа која је преузела евиденцију, односно архивску грађу, а ако таква установа не постоји, потврду издаје Министарство.

Решење о утврђивању стеченог образовања општински суд доноси у ванпарничном поступку.

Решење из става 4. овог члана замењује јавну исправу коју издаје високошколска установа.

XIV. ПРИЗНАВАЊЕ СТРАНИХ ВИСОКОШКОЛСКИХ ИСПРАВА И ВРЕДНОВАЊЕ СТРАНИХ СТУДИЈСКИХ ПРОГРАМА

Признавање страних високошколских исправа

Члан 104.

Признавање стране високошколске исправе јесте поступак којим се имаоцу те исправе утврђује право у погледу наставка образовања, односно у погледу запошљавања.

Поступак признавања спроводи се у складу са одредбама овог закона, уколико међународним уговором није предвиђено другачије.

У поступку признавања ради наставка образовања у систему високог образовања, имаоцу стране високошколске исправе утврђује се право на наставак започетог високог образовања, односно право на укључивање у нивое високог образовања.

У поступку признавања ради запошљавања имаоцу стране високошколске исправе утврђује се врста и ниво студија, као и стручни, академски, односно научни назив.

Признавање из ст. 3. и 4. овог члана обавља самостална високошколска установа, на начин и по поступку прописаним општим актом те установе.

Поступак признавања не спроводи се када је јавна исправа стечена на територији СФРЈ до 27. априла 1992. године.

Јавна исправа из става 6. овог члана производи исто правно дејство као јавна исправа издата на територији Републике.

У поступку признавања стране високошколске исправе из ст. 3. и 4. овог члана узима се у обзир систем образовања у земљи у којој је стечена страна високошколска исправа, студијски програм, услови уписа на студијски програм, права која даје та високошколска исправа у земљи у којој је стечена и друге чињенице од значаја за признавање стране високошколске исправе.

Овлашћени орган самосталне високошколске установе доноси решење по захтеву за признавање из ст. 3. и 4. овог члана.

Решење из става 9. овог члана коначно је у управном поступку.

Вредновање страних студијских програма

Члан 105 .

У поступку признавања из члана 104. овог закона спроводи се вредновање страног студијског програма, на основу врсте и нивоа постигнутих знања и вештина.

Једном извршено позитивно вредновање одређеног страног студијског програма важи за све наредне случајеве када се ради о истом студијском програму.

Вредновање из става 1. овог члана врши стручни орган самосталне високошколске установе, узимајући у обзир податке о страниј високошколској установи на којој се студијски програм изводи, а које прибавља Министарство.

У поступку вредновања ради признавања домаће високошколске исправе у иностранству, податке о самосталној високошколској установи и систему образовања даје Министарство.

XV. УПРАВНИ НАДЗОР

Члан 106 .

Управни надзор над радом високошколских установа врши Министарство.

Инспекцијски надзор врше инспектори, односно друга овлашћена лица (у даљем тексту: инспектори).

Послове инспектора може обављати дипломирани правник, са положеним стручним испитом за рад у органима државне управе и најмање три године радног искуства.

У вршењу инспекцијског надзора инспектор је овлашћен да:

- 1) поништи упис студената у прву годину студија преко броја студената утврђеног, у складу са чланом 84. овог закона;
- 2) поништи упис студената који је обављен супротно одредбама овог закона;
- 3) привремено забрани обављање делатности високог образовања правном лицу које ту делатност обавља супротно одредбама овог закона;
- 4) предузима друге мере за које је законом или другим прописом овлашћен.

XVI. КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 107.

Новчаном казном од 30.000 до 500.000 динара казниће се за прекршај високошколска установа, ако:

- 1) обавља делатност ван седишта и ван објеката у којима се обавља делатност (члан 32. став 4. и члан 41. ст. 11. и 13);
- 2) остварује студијски програм који није наведен у дозволи за рад (члан 41. ст. 11. и 12);
- 3) изврши промену назива, седишта и статусну промену супротно одредбама овог закона (члан 43. став 1);

- 4) наплати школарину већу од утврђене у складу са овим законом (члан 61);
- 5) посебно наплаћује услуге студентима које су обухваћене школарином (члан 61. став 5);
- 6) прими у радни однос наставника који не испуњава услове предвиђене овим законом, или без конкурса (чл. 63 - 66);
- 7) не организује предавања и друге облике наставе (члан 81. став 2);
- 8) упише на студијски програм кандидата који се није пријавио на конкурс или супротно конкурс (члан 83);
- 9) упише студенте преко броја утврђеног у складу са овим законом (члан 84);
- 10) не води на прописан начин или неуредно води евиденцију и издаје јавне исправе које по садржини не одговарају садржини коју је утврдио министар (члан 97. став 5. и члан 99. став 6).

Новчаном казном од 10.000. до 30.000 динара казниће се одговорно лице у високошколској установи за прекршај из става 1. овог члана.

XVII. ПОВЕРАВАЊЕ ПОСЛОВА АУТОНОМНОЈ ПОКРАЈИНИ ВОЈВОДИНИ

Члан 108.

На територији Аутономне покрајине Војводине, послове утврђене чланом 23. став 1. тач. 4) и 7), чланом 40. став 1, чланом 41. став 2, чланом 42. став 9, чланом 43. став 2, чланом 45. став 2, чланом 52. став 4, чланом 84. став 3, чланом 101. став 5, чланом 103. став 3, чланом 105. ст. 3. и 4. и чланом 106. овог закона, обавља, преко својих органа, Аутономна покрајина Војводина.

Послови из става 1. овог члана обављају се као поверени.

Надлежни покрајински органи сарађују са Министарством у обављању послова из става 1. овог члана.

Министарство има према надлежним покрајинским органима, у погледу поверених послова државне управе из става 1. овог члана, права и дужности прописане законом којим се уређује државна управа.

XVIII. ВИСОКОШКОЛСКЕ УСТАНОВЕ ЧИЈИ ЈЕ ОСНИВАЧ РЕПУБЛИКА НА ТЕРИТОРИЈИ АУТОНОМНЕ ПОКРАЈИНЕ КОСОВО И МЕТОХИЈА

Члан 109.

До престанка функционисања привременог правног система успостављеног на основу Резолуције Савета безбедности Уједињених нација бр. 1244, на територији Аутономне покрајине Косово и Метохија, над високошколским установама чији је оснивач Република, Влада има сва права и обавезе оснивача, у складу са овим законом.

XIX. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Национални савет

Члан 110.

Народна скупштина ће у року од шест месеци од дана ступања на снагу овог закона изабрати чланове Националног савета.

До избора чланова Националног савета његове послове обављаће Републички савет за развој универзитетског образовања, образован према Закону о универзитету ("Службени гласник РС", број 21/02).

До образовања Конференције академија струковних студија чланове Националног савета из члана 10. став 1. тачка 2) овог закона предлаже тело из члана 112. овог закона.

Предлагачи чланова Националног савета из члана 10. овог закона дужни су да доставе листе кандидата у року од 120 дана од дана ступања на снагу овог закона.

Ако предлагачи не доставе листе у року из става 4. овог члана, Народна скупштина именује чланове Националног савета из реда прописане структуре.

Национални савет утврдиће стандарде из члана 11. овог закона у року од годину дана од дана ступања на снагу овог закона.

Комисија за акредитацију

Члан 111.

До образовања Комисије из члана 13. овог закона, а најкасније до истека рока од девет месеци од дана ступања на снагу овог закона, њене послове у поступку издавања дозволе за рад вршиће Комисија за акредитацију високог образовања, основана одлуком Републичког савета из члана 110. став 2. овог закона.

Конференција академија струковних студија

Члан 112.

До образовања Конференције академија струковних студија послове из њене надлежности обављаће тело које чине директори виших школа које су добиле решење о испуњености услова за почетак рада и обављање делатности до ступања на снагу овог закона.

Научне области

Члан 113.

Национални савет ће у року од девет месеци од дана ступања на снагу овог закона утврдити листу образовно-научних, образовно-уметничких и стручних области, у оквиру поља из члана 27. овог закона.

До утврђивања листе из става 1. овог члана, одговарајућим областима сматрају се области утврђене статутима високошколских установа из којих се издају дипломе, у складу са Законом о универзитету ("Службени гласник РС", број 21/02).

Подзаконски акти

Члан 114.

Министар ће у року од шест месеци од дана ступања на снагу овог закона донети подзаконске акте, у складу са овим законом.

Листа звања

Члан 115.

Листа звања из члана 95. став 7. овог закона утврдиће се најкасније у року од годину дана од дана ступања на снагу овог закона.

Акредитација и дозвола за рад

Члан 116.

Поступак акредитације и добијања дозволе за рад универзитета, факултета, односно академија уметности који су добили решење о испуњености услова за почетак рада и обављање делатности до ступања на снагу овог закона спровешће се најкасније у року од три године од дана образовања Комисије за акредитацију.

Универзитети и факултети, односно академије уметности у саставу универзитета, који су добили решење о испуњености услова за почетак рада и обављање делатности до ступања на снагу овог закона, сматраће се да имају дозволу за рад до окончања поступка из става 1. овог члана.

Универзитети из става 2. овог члана сматраће се да су акредитовани у смислу члана 18. овог закона.

Факултети, односно академије уметности ван састава универзитета, а који су добили решење о испуњености услова за почетак рада и обављање делатности до ступања на снагу овог закона, сматраће се да имају дозволу за рад као високе школе до окончања поступка из става 1. овог члана.

Наставни планови и програми које изводе високошколске установе из овог члана сматраће се одобреним, односно акредитованим студијским програмима до окончања поступка из става 1. овог члана.

Универзитети и факултети у саставу универзитета

Члан 117.

Универзитети, факултети, односно академије уметности усагласиће своју организацију и опште акте са овим законом у року од две године од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 118.

Универзитет доноси акт о реорганизацији универзитета којим усклађује своју организацију са овим законом, утврђује статус установа са својством правног лица у свом саставу из члана 34, у вези са чланом 47. став 7. овог закона, односно оснива високошколске јединице у свом саставу без својства правног лица, у року од годину дана од дана ступања на снагу овог закона.

Акт о реорганизацији из става 1. овог члана доноси савет универзитета, на предлог научно-наставног, односно наставно-уметничког већа.

Установама и јединицама у саставу универзитета које не испуњавају услове из члана 47. став 7. овог закона престаје статус правног лица даном одређеним актом о реорганизацији, а најкасније у року од две године од дана ступања на снагу овог закона.

Универзитет из става 1. овог члана, факултети, односно друге високошколске јединице које оснива универзитет, преузимају права и обавезе установа и организација из става 3. овог члана, у складу са актом о реорганизацији.

Више школе

Члан 119.

Више школе које су добиле решење о испуњености услова за почетак рада и обављање делатности до ступања на снагу овог закона настављају са радом, али без могућности уписа нових студената после школске 2006/2007. године.

Више школе из става 1. овог члана дужне су да поднесу захтев за издавање дозволе за рад у року од годину дана од дана ступања на снагу овог закона.

Виша школа која добије дозволу за рад наставља да ради као високошколска установа, у складу са дозволом за рад.

Виша школа која не добије дозволу за рад престаје са радом у року од две године од дана доношења решења о одбијању захтева за издавање дозволе за рад.

Високошколска установа из става 3. овог члана конституисаће органе управљања, стручне органе, студентски парламент и извршиће избор органа пословођења у складу са овим законом у року од три месеца од дана добијања дозволе за рад.

До конституисања органа из става 5. овог члана на рад високошколске установе примењују се прописи који су важили до дана ступања на снагу овог закона.

Органи високошколских установа

Члан 120.

Конституисање органа управљања, стручних органа и студентског парламента, као и избор органа пословођења универзитета, односно факултета из члана 118. овог закона, у складу са овим законом, извршиће се у року од три месеца од дана доношења акта о реорганизацији универзитета.

Конституисањем органа управљања, стручних органа и студентског парламента, као и избором органа пословођења из става 1. овог члана, престаје мандат члановима органа управљања и стручних органа конституисаних по прописима који су важили до ступања на снагу овог закона, као и мандат органа пословођења изабраних по тим прописима.

Орган пословођења високошколске установе именује комисију за спровођење избора за студентски парламент, која утврђује поступак избора у року од два месеца од дана доношења акта о реорганизацији универзитета и спроводи изборе.

Избори у звања

Члан 121.

Започети избори у звање наставника и сарадника према прописима који су важили до дана ступања на снагу овог закона окончаће се по тим прописима, у року од шест месеци од дана ступања на снагу овог закона.

Статус наставника и сарадника виших школа

Члан 122.

Наставници, изузев професора виших школа, и сарадници изабрани по прописима који су важили до ступања на снагу овог закона обављаће послове наставника, односно сарадника, до истека времена на које су бирани.

Професор више школе који испуњава услове за избор у звање професора струковних студија према одредбама овог закона, сматра се да има звање професора струковних студија.

Професор више школе који не испуњава услове за избор у звање професора струковних студија према одредбама овог закона, а има најмање 15 година радног стажа на пословима наставника на дан ступања на снагу овог закона, сматра се да има звање професора струковних студија.

Професор више школе који не испуњава услове за избор у звање професора струковних студија према одредбама овог закона, а нема најмање 15 година радног стажа на пословима наставника на дан ступања на снагу овог закона, сматра се да има звање предавача.

Лица изабрана у звање асистента приправника, односно асистента, по прописима који су важили до ступања на снагу овог закона имају

право да буду поново изабрана у исто звање на период у трајању од три године.

Студенти

Члан 123.

Студенти уписани на основне студије и на студије на вишим школама до ступања на снагу овог закона могу завршити ове студије по започетом наставном плану и програму, условима и правилима студија, најдуже за две године по истеку редовног трајања студија.

Студенти уписани до ступања на снагу овог закона на студије на вишим школама које не добију дозволу за рад могу завршити студије по започетом наставном плану и програму, условима и правилима студија у року од две године од дана доношења решења о одбијању захтева за издавање дозволе за рад.

Студенти уписани на магистарске студије до ступања на снагу овог закона имају право да заврше студије по започетом плану и програму, условима и правилима студија, најдуже за пет година од ступања на снагу овог закона.

Студенти уписани на докторске студије, односно кандидати који су пријавили докторску дисертацију до ступања на снагу овог закона, имају право да заврше студије по започетом плану и програму, условима и правилима студија, односно да стекну научни степен доктора наука, најдуже за пет година од ступања на снагу овог закона.

Студенти из става 1. овог члана имају право да наставе започете студије по студијском програму који је донет у складу са одредбама овог закона, на начин и по поступку утврђеним општим актом високошколске установе.

Правила о финансирању студија

Члан 124.

Студенти који се уписују на високошколску установу после ступања на снагу овог закона и студенти из члана 123. став 5. овог закона имају право да студирају по условима и правилима студија прописаним до ступања на снагу овог закона, а која се односе на статус студента у погледу финансирања, до истека две школске године од дана ступања на снагу овог закона.

Увођење ЕСПБ бодова

Члан 125.

У поступку увођења и примене ЕСПБ бодова високошколска установа је дужна да прати резултате постигнуте на испиту, као и друге одговарајуће показатеље оптерећења студената и да прибави мишљење студената о ефективном оптерећењу у савлађивању програмских садржаја.

На основу показатеља из става 1. овог члана високошколска установа прилагођава вредност бодова додељених појединим предметима.

Јавне исправе

Члан 126.

Лицу које је стекло или стекне право на јавну исправу према прописима који су важили до дана ступања на снагу овог закона, високошколска установа издаје јавну исправу на обрасцу прописаном до ступања на снагу овог закона.

На јавне исправе из става 1. овог члана примењују се одредбе чл. 101 - 103. овог закона.

Усклађивање стечених академских, стручних, односно научних назива

Члан 127.

Лице које је стекло, или стекне одговарајући академски, стручни или научни назив (у даљем тексту: назив) према прописима који су важили до ступања на снагу овог закона, задржава право на његово коришћење у складу са прописима према којима их је стекло.

Лице из става 1. овог члана може тражити од високошколске установе у којој је стекло назив да му у поступку и под условима прописаним општим актом високошколске установе, а у складу са критеријумима за усклађивање стечених назива које прописује Конференција универзитета, односно Конференција академија струковних студија, утврди да раније стечени назив одговара неком од назива из члана 95. овог закона.

Када високошколска установа у поступку из става 2. овог члана утврди одговарајући назив, издаје нову диплому у складу са овим законом.

Диплома из става 3. овог члана може се издати само ако се раније издата диплома огласи неважећом.

Ако је високошколска установа на којој је лице из става 2. овог члана стекло назив престала да постоји, а нема правног следбеника, Министарство ће одредити високошколску установу која ће одлучивати о захтеву.

Стицање доктората

Члан 128.

Лица која су према прописима који су важили до дана ступања на снагу овог закона стекла академски назив магистра наука могу стећи академски назив доктора наука одбраном докторске дисертације према прописима који су важили до ступања на снагу овог закона, најкасније у року од седам година од дана ступања на снагу овог закона.

Започети поступци

Члан 129.

Започети поступци по захтеву за нострификацију, односно еквиваленцију, према прописима који су важили до ступања на снагу овог закона, окончаће се по тим прописима у року од шест месеци од дана ступања на снагу овог закона.

Започети поступци за оснивање, односно добијање решења о испуњености услова за рад према прописима који су важили до дана ступања на снагу овог закона, окончаће се по тим прописима у року од шест месеци од дана ступања на снагу овог закона.

Престанак важења досадашњих прописа

Члан 130.

Даном ступања на снагу овог закона престаје да важи Закон о вишој школи ("Службени гласник РС", бр. 50/92, 39/93, 53/93, 67/93, 48/94 и 24/96), Закон о универзитету ("Службени гласник РС", број 21/02), а Закон о стручним називима ("Службени гласник СРС", бр. 31/77 и 17/85) престаје да важи истеком рока из члана 115. овог закона.

Подзаконски акти донети на основу закона из става 1. овог члана примењиваће се и после престанка важења наведених закона, све до доношења одговарајућих прописа према овом закону, осим ако су у супротности са одредбама овог закона.

Ступање на снагу закона

Члан 131.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Србије".

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

I УСТАВНИ ОСНОВ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Правни основ за доношење овог закона је одредба члана 72. став 1. тачка 6. Устава Републике Србије, којом се утврђује да Република уређује и обезбеђује систем у области образовања.

II РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Потписивањем Болоњске декларације у септембру 2003. године наша земља се придружила групи европских земаља које су се обавезале на координирање својих политика у области високог образовања, како би до 2010. године била успостављена Европска зона високог образовања, уз очување културних, језичких и националних специфичности сваке земље.

Као примарне циљеве – обавезе у овом процесу Болоњска декларација утврђује следеће: успостављање система упоредивих и лако разумљивих академских звања, укључујући имплементацију додатка дипломи; усвајање система високог образовања заснованог на два главна циклуса - степена школовања, при чему је трајање првог најмање три године; успостављање система кредита (бодова), као средства за унапређење слободног кретања студената унутар овог простора, превазилажење препрека за ефективну примену мобилности студената, наставника, сарадника и административног особља, као и унапређење европске сарадње у области квалитета образовања.

Прихватањем Болоњске декларације, наша земља је прихватила и документе донете на две пратеће министарске конференције, прве, која је одржана 19. 5. 2001. у Прагу и друге, која је одржана 19. 9. 2003. у Берлину. Последњим, Берлинским коминикеом, одлучено је да се следећа конференција одржи маја 2005. године у Бергену, до када активности земаља треба да буду усмерене на постизање приоритета, који су одређени као: осигурање квалитета високог образовања, двостепени систем и признавање степена и периода студија. Берлинским коминикеом посебно је наглашен значај Лисабонске конвенције о признавању квалификација из области високог образовања у региону Европе, коју је скупштина државне заједнице ратификовала септембра 2003. године, а у вези са којом је постављен задатак да се сваком студенту који дипломира од 2005. године аутоматски и бесплатно изда додатак дипломи на европском језику који је у широкој употреби, а који треба да пружи детаљнији увид у ниво, садржај студија и систем студирања на високошколској институцији.

Имајући у виду наведено, неопходно је доношење новог Закона о високом образовању, којим се постиже редеофинисање система високог образовања у нашој земљи, у складу са принципима успостављеним у оквиру европских интеграција.

III ОБРАЗЛОЖЕЊЕ ПОЈЕДИНИХ ОДРЕДАБА ЗАКОНА

1. У глави I Предлога закона садржане су основне одредбе, којима се утврђује предмет овог закона и дефинише делатност високог

образовања, циљеви и принципи високог образовања, као и право на високо образовање.

Предлог закона третира делатност високог образовања као делатност од посебног значаја за Републику и истовремено, саставни део међународног, а посебно европског образовног, научног, односно уметничког простора.

Код утврђивања циљева и принципа високог образовања примењена су темељна начела основних европских докумената који се односе на област високог образовања.

2. У глави II Предлога закона разрађен је институт обезбеђивања квалитета високог образовања.

Водећу улогу у процесу обезбеђивања квалитета високог образовања има Национални савет за високо образовање, као високо стручно тело, чије чланове бира и разрешава Народна скупштина по утврђеној процедури. Оваквим решењем постиже се самосталност и одвојеност Националног савета од органа извршне и управне власти, као претпоставка за дистанцирање од потреба и захтева дневне политике у обављању послова из његовог делокруга. С обзиром на састав Националног савета, ово тело је компетентно за учешће у креирању политике високог образовања у друштву, као и за усмеравање и обезбеђивање развоја ове делатности, што се постиже кроз низ послова и задатака које Национални савет обавља у оквиру своје надлежности, а нарочито утврђивањем низа стандарда и процедура који, с једне стране, гарантују одговарајући ниво квалитета у домену високог образовања, а с друге стране, треба да послуже као средство поређења домаћих установа и система студија са установама и системима студија у европском простору високог образовања. У том циљу Национални савет утврђује: стандарде за самовредновање и оцењивање квалитета високошколских установа; стандарде и поступак за спољашњу проверу квалитета високошколских установа, стандарде за издавање дозволе за рад; стандарде и поступак за акредитацију установа; стандарде и поступак за акредитацију студијских програма, даје мишљење у поступку доношења прописа којима се уређују питања од значаја за делатност високог образовања и обавља друге послове у складу са законом.

Комисија за акредитацију и проверу квалитета је радно тело Националног савета, које се образује ради обављања послова акредитације, провере квалитета високошколских установа и вредновање квалитета студијских програма. Комисија је самостална и ради на принципу стручности. Поред послова спровођења акредитације и издавања уверења о акредитацији, овој Комисији поверени су и послови предлагања стандарда и поступака које утврђује Национални савет.

Конференција универзитета и Конференција академија струковних студија образују се ради координирања рада, утврђивања заједничке политике и остваривања заједничких интереса високошколских установа у њиховом саставу. У складу са тим, оне имају и улогу партнера Националног савета, односно министарства надлежног за послове високог образовања, када ова тела разматрају питања од значаја за обављање делатности одговарајућих високошколских установа.

Студентске конференције представљају облик повезивања студената, којим се обезбеђује институционални оквир за остваривање улоге студената као партнера у процесу високог образовања. Законом је предвиђено да представници студентских конференција могу учествовати у раду Националног савета када се разматрају питања од значаја за квалитет високог образовања.

Улога министарства конципирана је тако да оно обезбеђује спону између академске заједнице, коју представља Национални савет и других државних органа који су одговорни за креирање и спровођење политике високог образовања. Осим тога, министарство обавља послове управног надзора над радом високошколских установа.

3. У глави III Предлога закона уређена је материја студија и студијских програма.

Према врсти студије се деле на академске и струковне. Академске студије оспособљавају студенте за развој и примену научних, стручних и уметничких достигнућа, док струковне студије оспособљавају студенте за примену знања и вештина потребних за укључивање у радни процес.

Према нивоу студија разликују се: студије првог степена, то јест основне академске и основне струковне студије; студије другог степена, то јест специјалистичке струковне, специјалистичке академске и магистарске академске студије; и студије трећег степена, то јест докторске академске студије.

Обим студија изражава се збиром ЕСПБ бодова, при чему збир од 60 ЕСПБ бодова одговара просечном укупном ангажовању студента у обиму 40-часовне радне недеље током једне школске године. Полазећи од тога, Предлогом закона утврђен је обим свих врста и нивоа студија, при чему је предвиђена и могућност да се одређени академски студијски програми организују интегрисано у оквиру основних и магистарских студија. Када студент одлази да настави студије на другом студијском програму, остварени број ЕСПБ бодова преноси се на тај програм, у складу са општим актом самосталне високошколске установе, односно у складу са споразумом високошколских установа.

Посебна одредба Предлога закона односи се на студијски програм за стицање заједничке дипломе, којом се уводи могућност да студијски програм организују и изводе две или више домаћих, односно домаћих и страних високошколских установа, чиме се ствара правни основ већег интегрисања студија како унутар граница наше земље, тако и ван ових граница.

Студијски програми се остварују у оквиру образовно-научних, односно образовно – уметничких поља, која су таксативно набројана, а то су: природно-математичке науке, друштвено-хуманистичке науке, медицинске науке, техничко-технолошке науке и уметност. Научне и уметничке области у оквиру ових поља утврђује Национални савет, на предлог Конференције универзитета и Конференције академија струковних студија.

4. У глави IV Предлога закона регулисане су високошколске установе. Предлог закона предвиђа четири врсте самосталних високошколских

установа: универзитет, академију струковних студија, високу школу и високу школу струковних студија.

Самостална високошколска установа оснива високошколске јединице као облике унутрашње организације и одређује њихов статус у погледу права иступања у правном промету и пословању, права управљања, одлучивања и др. Факултет и уметничка академија могу се оснивати као високошколске јединице универзитета. При томе, наведене високошколске јединице имају својство правног лица ако остварују најмање три одобрена, односно акредитована студијска програма. Статут, односно општи акти високошколских јединица морају бити у складу са статутом самосталне високошколске установе.

С обзиром на то да Предлог закона промовише концепт интегрисаног универзитета, који подразумева да је универзитет, а не његове организационе јединице, носилац свих активности у обављању делатности високог образовања (доношење студијских програма, упис студената, избор у звање и заснивање радног односа, издавање диплома и др.), али да истовремено даје слободу да сваки универзитет сам уреди своју унутрашњу организацију и односе унутар ње, укључујући и преношење појединих овлашћења, у члану 48. Предлога закона таксативно су набројани послови који се обављају на универзитету, без могућности преношења овлашћења на унутрашње организационе јединице.

У циљу спречавања злоупотреба назива установа које обављају делатност високог образовања, Предлогом закона предвиђено је да назив: универзитет, факултет, уметничка академија, академија струковних студија, висока школа и висока школа струковних студија у правном промету могу користити само високошколске установе које имају дозволу за рад у складу са овим законом.

5. У глави V Предлога закона, поред ближег одређивања појма научноистраживачког и уметничког рада и његове функције на универзитету, даје се могућност комерцијализације резултата овог рада оснивањем посебних високошколских јединица, у складу са законом.

6. У глави VI Предлога закона предвиђено је да високошколска установа има орган управљања, орган пословођења, стручне органе и студентски парламент.

Орган управљања је савет, који има најмање 17 чланова, изабраних, односно именованих из реда представника установе, студената и оснивача. Мандат чланова савета траје три године.

Орган пословођења универзитета је ректор, факултета декан, академије струковних студија председник, а високе школе и високе школе струковних студија директор. Орган пословођења бира савет високошколске установе из реда наставника који су са високошколском установом засновали ради однос на неодређено време са пуним радним временом. Мандат органа пословођења траје три године, а исто лице може бити изабрано на ову дужност још једанпут.

Стручни орган универзитета је сенат, а стручни орган факултета, односно уметничке академије је наставно-научно, односно наставно-уметничко веће.

Број стручних органа високошколске установе није ограничен законом, већ је препуштено да ова питања високошколска установа уреди статутом, уз обавезну заступљеност представника студената при расправљању и одлучивању о питањима која се односе на осигурање квалитета наставе, реформу студијских програма, анализу ефикасности студирања и утврђивање броја ЕСПБ бодова. У наведеним случајевима број студената износи до 20% укупног броја чланова стручног органа високошколске установе, односно 20% од укупног броја чланова посебних тела стручних органа.

Студентски парламент је орган у чијем су саставу представници студената високошколске установе, односно високошколске јединице, уписаних на студије у школској години у којој се бира студентски парламент. Мандат чланова студентског парламента траје годину дана.

7. У глави VII Предлога закона уређена је материја која се односи на финансирање високошколских установа чији је оснивач Република.

Одредбе овог дела закона представљају одговор на промене које су се догодиле: промене у статусу субјекта високог образовања, као и значења термина "студент". Ово тим пре јер се све више схвата значај доброг управљања у погледу стратешких намера и потребе другачијег дефинисања циљева, начина употребе финансијских ресурса, другачијег начина организовања и пре свега, рационализације високошколске мреже запослености.

У постојећим економским условима, где су у сваком временском пресеку захтеви за финансијским средствима далеко већи од извора, односно потребе превазилазе тренутне могућности друштва за њихово задовољење, прибегава се селективном покривању трошкова, праћено озбиљним тражењем начина за ефикасније коришћење сопствених људских и материјалних могућности.

8. У глави VIII Предлога закона уређена су звања и услове за избор у одређено звање наставника и сарадника.

Звања наставника су: предавач, професор струковних студија, доцент, ванредни професор и редовни професор. Предлог закона даје могућност самосталној високошколској установи да општим актом утврди и друга звања наставника, у складу са врстом студија за коју је акредитована. Наставници који су изабрани у звање предавача и професора струковних студија могу да изводе наставу само на струковним студијама, док наставници који су изабрани у звање доцента, ванредног и редовног професора могу да изводе наставу на свим врстама студија.

Избор у звање и закључење уговора о раду врши високошколска установа, у складу са актом самосталне високошколске установе којим се уређује начин и поступак заснивања радног односа и стицања звања наставника.

Звања наставника чије стицање није условљено заснивањем радног односа са високошколском установом, према одредбама Предлога закона, су: гостујући професор и професор емеритус. Са лицем изабраним у неко од ових звања високошколска установа закључује уговор о ангажовању за извођење наставе, којим се уређују међусобна права и обавезе.

Звања сарадника су: сарадник у настави и асистент, а у оквиру извођења студијских програма страног језика лектор и виши лектор, уз могућност да се општим актом високошколске установе утврде и друга звања сарадника.

Звање сарадника у настави може да стекне студент магистарских или специјалистичких студија, који је студије првог степена завршио са укупном просечном оценом најмање 8, а када се ради о настави из уметничког поља, и лице које има високо образовање првог степена, укупну просечну оценом најмање 8 и најмање 9 из групе за коју се бира, уколико у тој области нису предвиђене магистарске студије. Са сарадником у настави уговор о раду се закључује на годину дана, уз могућност продужења уговора за још годину дана у току трајања студија, а најдуже до краја школске године у којој завршава студије. Ово сарадничко звање уведено је са циљем да се што већи број студената специјалистичких и магистарских студија укључи у обављање сарадничких послова на основним студијама.

Звање асистента може да стекне студент докторских студија који је претходни ниво студија завршио са укупном просечном оценом најмање 8 и показује смисао за наставни рад

9. У глави IX Предлога закона уређена су права и обавезе запослених на високошколској установи, а посебно право наставника и сарадника на радно ангажовање на другим самосталним високошколским установама, као и право пензионисаног наставника да задржи звање које је имао у тренутку пензионисања и преузете обавезе на магистарским и докторским студијама као ментор или члан комисије у поступку израде и одбране завршних радова, односно дисертација на тим студијама најдуже још две школске године. Такође, предвиђена је могућност да пензионисани наставник, на основу одлуке стручног органа, изводи све облике наставе на магистарским и докторским студијама и буде члан одговарајућих комисија у поступку израде и одбране завршних радова, односно дисертација на тим студијама, најдуже још две школске године.

10. У глави X Предлога закона утврђена су основна питања режима студија, као правни оквир за детаљно уређивање ове материје општим актом високошколске установе.

11. У глави XI Предлога закона уређена је материја која се односи на статус студената, како на стицање и престанак овог статуса, тако и на правила студирања. Статус студента стиче се уписом на одобрени, односно акредитовани студијски програм који организује и изводи високошколска установа. Кандидати за упис полажу пријемни испит, односно испит за проверу склоности и способности, изузев кандидата који имају положену општу матуру, предвиђену одредбама закона који уређује средње образовање. Број студената који се уписује на студијске програме утврђује самостална високошколска установа, при чему тај број не може бити већи од броја утврђеног дозволом за рад. Када се ради о студијским програмима који се финансирају из буџета, на установама чији је оснивач Република, број студената утврђује Влада, по прибављеном мишљењу високошколских установа и Националног савета.

Обавеза студента чије се студије финансирају из буџета је да у току сваке школске године, у оквиру уписаног студијског програма, оствари 60 ЕСПБ бодова. Уколико не испуни ову обавезу, студент наставља студије у статусу студента који се сам финансира. У случају када студент, који се сам

финансира, у току школске године оствари 60 ЕСПБ бодова, може наставити студије на терет буџета, уколико испуни додатне критеријуме које утврђује високошколска установа, с обзиром да се број овако финансираних студената може повећати за највише 20% од броја студената који су у том статусу уписани претходне школске године.

У циљу повећања ефикасности студирања, Предлогом закона предвиђена је обавеза континуираног праћења успешности студента у савлађивању сваког предмета студијског програма и испуњавању предиспитних обавеза. Студијским програмом дефинишу се предиспитне обавезе које се прате и вреднују током трајања наставе.

Испит се полаже непосредно по окончању наставе из одговарајућег предмета, а студент који не положи испит има право да тај испит полаже још једном у току исте школске године. Студент који ни у другом року не положи испит из обавезног предмета, у наредној школској години уписује исти предмет, док у случају да не положи изборни предмет студент се у наредној школској години може определити за поновни упис истог или другог изборног предмета, у складу са студијским програмом.

Као исход студирања, предвиђено је да лице које заврши студије одређеног нивоа и врсте, стиче одговарајући стручни, академски, односно научни назив. Стручни назив је исход основних и специјалистичких студија, академски назив је исход академских магистарских студија, а научни назив је исход докторских, односно академских студија трећег степена. Листу звања из одговарајућих области, као и скраћенице стручних, академских и научних назива утврђује Национални савет, на предлог Конференције универзитета, односно Конференције академија струковних студија.

12. У глави XII Предлога закона прописана је могућност да високошколска установа ван оквира студијских програма реализује и програме образовања током читавог живота и да услове, поступак и начин реализовања тих програма ближе уреди својим општим актима.

13. У глави XIII прописано је коју евиденцију води високошколска установа, на ком језику се евиденција води, да министар прописује садржај и начин вођења евиденције и за које потребе се евиденција води и користи. У истом делу Предлога закона прописано је које јавне исправе издаје високошколска установа, на ком језику, када се јавна исправа може огласити ништавом, када високошколска установа може издати нову јавну исправу и случајеви у којим се може вршити замена јавне исправе. У складу са стандардима европског простора високог образовања и преузетим обавезама након потписивања Болоњске декларације, прописано је да се уз диплому издаје и додатак дипломи, као и да се диплома и додатак дипломи издају и на енглеском језику.

14. У глави XIV Предлога закона прописан је поступак признавања страних високошколских исправа у сврху даљег наставка школовања и у сврху запошљавања. Поступак признавања обавља самостална високошколска установа на начин и по поступку који прописује својим општим актом. Овим предлогом закона је регулисано да се поступак признавања не спроводи када је јавна исправа стечена на територији СФРЈ до 27. априла 1992. године и да таква јавна исправа производи правно дејство као јавна исправа која је издата на територији Републике. Пошто се у поступку признавања врши вредновање страног студијског програма, на основу врсте и нивоа постигнутих

знања и вештина, једном извршено позитивно вредновање важи и у наредним случајевима када је у питању исти студијски програм. У поступку вредновања ради признавања домаће високошколске исправе у иностранству, податке о самосталној високошколској установи која је исправу издала, као и о систему образовања даје министарство надлежно за послове високог образовања.

15. У глави XV Предлога закона прописано је да управни надзор над радом високошколских установа врши министарство надлежно за послове високог образовања, а да инспекцијски надзор врше инспектори, као и која су овлашћења инспектора и ко може да обавља послове инспектора.

16. У глави XVI Предлога закона прописани су износи новчаних казни за високошколску установу и одговорно лице у њој, у случају да је почињен прекршај.

17. У глави XVII Предлога закона предвиђено је да одређене послове на територији Аутономне покрајине Војводине, као поверене, обављају надлежни покрајински органи.

18. У глави XVIII Предлога закона је због успостављеног привременог правног система на делу територије Републике прописано да на територији Аутономне покрајине Косово и Метохија, Влада има права и обавезе оснивача, до престанка функционисања привременог правног система успостављеног на основу Резолуције Савета безбедности Уједињених нација бр. 1244.

19. У глави XIX Предлога закона садржане су прелазне и завршне одредбе у којима су прописани рокови за усаглашавање са одредбама овог закона, као и престанак важења досадашњих прописа.

У одредби члана 110. прописан је рок од шест месеци од дана ступања на снагу овог закона у ком ће Народна скупштина образовати Национални савет и тело које ће обављати послове Националног савета у том периоду. Послове Националног савета у прелазном периоду обављаће Републички савет за развој универзитетског образовања, тело коме су Законом о универзитету ("Службени гласник РС", број 21/02) поверене сличне надлежности и послови. У овом члану је такође прописано да предлагачи чланова Националног савета, Конференција универзитета и Конференција струковних студија, коју према овој одредби у периоду до њеног образовања представљају више школе које су добиле решење о испуњености услова за почетак рада и обављање делатности до ступања на снагу овог закона, достављају листу кандидата у року од 120 дана од дана ступања на снагу овог закона. Ако у том року не доставе листу кандидата, Народна скупштина ће именовати чланове Националног савета из реда структуре која листу кандидата није доставила у прописаном року. Овом одредбом утврђен је и оптималан рок у ком је Национални савет дужан да утврди стандарде из члана 11. Предлога закона, који су од одлучујућег утицаја на обезбеђивање квалитета високог образовање, издавање дозволе за рад и уверења о акредитацији високошколских установа и на акредитацију студијских програма.

У одредби члана 111. прописан је рок од девет месеци у ком ће до образовања Комисије за акредитацију из члана 13. овог закона, њене послове обављати Комисија за акредитацију високог образовања коју је основао Републички савет за развој универзитетског образовања.

У одредби члана 112. прописано је да ће до образовања Конференције академија струковних студија, послове из њене надлежности, утврђене чланом 21. овог закона, обављати тело које чине директори виших школа које су добиле решење о испуњености услова за почетак рада и обављање делатности до ступања на снагу овог закона.

У одредби члана 113. прописан је рок од девет месеци од дана ступања на снагу овог закона у коме је Национални савет дужан да утврди листу образовно-научних, образовно-уметничких и стручних области у оквиру поља из члана 27. овог закона, као и да ће се до утврђивања листи, одговарајућим областима сматрати области из којих се издају дипломе, а које су утврђене статутима високошколских установа у складу са Законом о универзитету ("Службени гласник РС", број 21/02).

У одредби члана 114. прописан је рок од шест месеци од дана доношења овог закона у ком ће министар надлежан за послове високог образовања донети подзаконске акте у складу са овим законом.

У одредби члана 115. прописан је рок од годину дана од дана доношења овог закона у ком ће Национални савет утврдити листу звања из члана 95. став 7. овог закона која стичу лица која заврше студије у складу са овим законом.

У одредби члана 116. утврђени су рокови у којима ће се спровести поступак акредитација и добијања дозволе за рад универзитета и факултета, односно академија уметности, као и њихов статус у прелазном периоду. Поступак акредитације и добијања дозволе за рад спровешће се најкасније у року од три године од дана образовања Комисије за акредитацију. У периоду до окончања поступка акредитације и добијања дозволе за рад, сматра се да универзитети и факултети, односно академије струковних студија у саставу универзитета, које су до ступања на снагу овог закона добиле решење о испуњености услова за рад, имају дозволу за рад. Универзитети за које се сматра да имају дозволу за рад, сматрају се акредитованим у смислу члана 18. овог закона, те тако може да се образује Конференција универзитета. У периоду до окончања поступка акредитације и добијања дозволе за рад, сматра се да факултети, односно академије струковних студија ван састава универзитета које су до ступања на снагу овог закона добиле решење о испуњености услова за рад, имају дозволу за рад. Наставни планови и програми које изводе напред поменуте високошколске установе сматрају се одобреним студијским програмима до окончања поступка акредитације и добијања дозволе за рад.

У одредбама чл. 117. и 118. прописан је рок од две године од дана ступања на снагу овог закона у ком су универзитети и факултети у саставу универзитета дужни да усагласе своју организацију и опште акте са овим законом, као и да од дана ступања на снагу овог закона оснивачка права према факултетима, односно академијама струковних студија у свом саставу, врши универзитет, као самостална и интегрисана високошколска установа. У циљу усаглашавања са системом високог образовања који успоставља овај закон, савет универзитета је дужан да у року од годину дана од дана ступања на снагу овог закона донесе акт о реорганизацији којим усклађује своју организацију са овим законом, утврђује статус установа са својством правног лица у свом саставу и оснива високошколске јединице у свом саставу без статуса правног лица. Установама и јединицама у саставу универзитета које не испуне услове из члана 47. став 7. овог закона престаје статус правног лица даном одређеним

у акту о реорганизацији, а најкасније у року од две године од дана ступања на снагу овог закона и њихова права и обавезе преузима универзитет, односно факултети или друге високошколске јединице које оснива универзитет.

У одредби члана 119. прописан је рок од годину дана од дана ступања на снагу овог закона у коме су више школе које су до ступања на снагу овог закона добиле решење о испуњености услова за почетак рада и обављање делатности, дужне да поднесу захтев за издавање дозволе за рад. Те установе у прелазном периоду до добијања дозволе за рад настављају са радом, али без могућности уписа студената после школске 2006/2007 године. Виша школа која добије дозволу за рад, наставља да ради у статусу високошколске установе наведене у дозволи за рад и дужна је да у року од три месеца од добијања дозволе за рад конституише органе управљања, стручне органе, студентски парламент и изврши избор органа пословођења у складу са овим законом. Виша школа која не добије дозволу за рад, престаје са радом у року од две године од дана доношења решења о одбијању захтева за издавање дозволе за рад.

У одредби члана 120. прописан је рок од три месеца од дана доношења акта о реорганизацији универзитета, за извршење обавезе конституисања органа управљања, стручних органа и студентског парламента, као и избор органа пословођења универзитета и факултета који су у поступку реорганизације настали. Конституисањем поменутих органа и тела престаје мандат члановима органа и тела конституисаних и изабраних по ранијим прописима. Овим чланом је прописано овлашћење и обавеза органа пословођења да у року од два месеца од дана доношења акта о реорганизацији именује комисију за спровођење избора за студентски парламент.

У одредби члана 121. прописан је рок од шест месеци од дана ступања на снагу овог закона у ком ће се започети поступци за избор у звање наставника и сарадника окончати у складу са прописима који су важили до доношења овог закона.

У одредби члана 122. регулисан је статус наставника и сарадника у прелазном периоду. Наставници, изузев наставника виших школа и сарадници који су изабрани по прописима који су важили до доношења овог закона, обављаће послове наставника, односно сарадника до истека периода за који су изабрани. Сматра се да професор више школе који испуњава услове за избор у звање професора струковних студија има звање професора струковних студија. Сматра се да професор више школе који не испуњава услове за избор у звање професора струковних студија, а има на дан ступања на снагу овог закона најмање 15 година радног стажа на пословима наставника има звање професора струковних студија. Сматра се да професор више школе који не испуњава услове за избор у звање професора струковних студија и који на дан ступања на снагу овог закона нема најмање 15 година радног стажа на пословима наставника има звање предавача. У циљу обезбеђивања прелазног режима за затечене асистенте прописује се да асистенти приправници и асистенти који су изабрани у звање у складу са прописима који су важили до ступања на снагу овог закона, имају право да буду поново бирани у исто звање на период од три године.

У одредби члана 123. регулисан је статус студената у прелазном периоду. Студенти уписани на основне студије и на студије на вишим школама до ступања на снагу овог закона, могу завршити студије по започетом плану и програму, условима и правилима студија, најдуже за две године по истеку

редовног трајања студија, или могу наставити започете студије по студијском програму који је донет у складу са одредбама овог закона. Студенти уписани на студије на вишој школи до ступања на снагу овог закона, могу завршити студије по започетом плану и програму, условима и правилима студија, у року од две године од дана доношења решења о ускраћивању дозволе за рад. Студенти уписани на магистарске студије до ступања на снагу овог закона, могу завршити студије по започетом плану и програму, условима и правилима студија, најдуже за пет година од дана ступања на снагу овог закона. Студенти уписани на докторске студије, односно кандидати који су пријавили докторску дисертацију до дана ступања на снагу овог закона, могу завршити студије по започетом плану и програму, условима и правилима студија, односно могу стећи научни степен доктора наука најдуже за пет година од дана ступања на снагу овог закона.

У одредби члана 124. утврђен је рок од две школске године од дана ступања на снагу овог закона у ком студенти који се уписују на студије после ступања на снагу овог закона као и студенти који настављају започете студије по студијском програму који је донет у складу са овим законом, имају право да у погледу статуса финансирања студирају у складу са правилима студија прописаним Законом о универзитету ("Службени гласник РС", број 21/02).

У одредби члана 125. прописана је обавеза високошколске установе да у процесу увођења и примене ЕСПБ бодова прати показатеље оптерећења студената и успеха студената на испитима, као и да прибавља мишљење о ефективном оптерећењу у савлађивању програмских садржаја, у циљу побољшања уведеног система ЕСПБ бодова .

У одредби члана 126. прописан је прелазни режим за издавање јавних исправа лицима која су стекла право на јавну исправу према ранијим прописима.

У одредби члана 127. гарантовано је право на коришћење стручних, академских и научних назива стечених према прописима који су важили до ступања на снагу овог закона, у складу са тим прописима, али је истовремено предвиђена могућност да високошколска установа, на захтев лица које поседује такво звање, у посебном поступку који прописује својим општим актом, утврди да раније стечени назив одговара називу који се стиче према одредбама овог закона и изда нову диплому. Критеријуме на основу којих се врши усклађивање стечених назива прописује Конференција универзитета, односно Конференција академија струковних студија.

У одредби члана 128. предвиђено је да лица која су до ступања на снагу овог закона стекла академски назив магистра наука могу стећи научни степен доктора наука према прописима који су важили до ступања на снагу овог закона у року од седам година од дана ступања на снагу овог закона.

Поступци оснивања установа, поступци добијања дозвола за рад установа, као и поступци нострификације и еквиваленције јавних исправа стечених у иностранству, који су започети до ступања на снагу овог закона, окончаће се по прописима који су важили до ступања на снагу овог закона у року од шест месеци од дана ступања на снагу овог закона.

IV СРЕДСТВА ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ЗАКОНА

За примену овог закона морају се створити одговарајуће економске претпоставке. То подразумева адекватна буџетска средства, као и алтернативне изворе финансирања.

Анализа осетљивости утицаја на финансијске трошкове показује да су неопходна увећања средства за улагања у нефинансијску имовину (непокретну имовину и опрему) што је у великој мери исказано као потреба у досадашњем раду.

Што се тиче увећања или смањења осталих трошкова (плате, материјални трошкови итд.), јасно је да до увећања неће доћи у овој буџетској години, а да ли ће их бити у следећим годинама зависи од испуњења одговарајућих претпоставки за добијање акредитације.

Оно што се сигурно намеће као императив, то је изналажење алтернативних извора финансирања за санацију и изградњу објеката у области високог образовања, као и опремање истих. Пракса је показала да већ дужи низ година нисмо у могућности да за ове намене обезбедимо буџетска средства, а сопствена средства су апсолутно недовољна за тако велике и неопходне инвестиционе захвате.

Ово подразумева да би се морало радити на обезбеђењу донаторских средстава или повољних дугорочних кредита. Напомињемо да многи факултети обављају своју делатност у неадекватним условима, уз обезбеђење минимума елементарних услова за рад.

За спровођење активности Националног савета неопходно је у буџету Републике за 2005. годину обезбедити средства у износу од 14.9 мил. динара која би се распоредила у оквиру раздела 18 - Министарство просвете и спорта, глава 18.0 - Министарство просвете и спорта и то:

- група економске класификације 423 - Услуге по уговору 14.900.000,00 динара.

Рад комисија и других радних тела Националног савета финансираће се из прихода остварених по основу накнада за акредитацију са посебног подрачуна за те намене.